

Per Quasi vint Tà un bon vin

Nº1 session 98-99 – 11/09/98

Jornal Occitan del Centre de Formacion Pedagogica de la Calandretas

- Editoriau -

£ Hòu ! La cuvada navèra qu'ei arrivada ! Que vien d'estar hincada en barrica. Segon los especialistes que promet hèra, en pr'amor d'ua mescla judiciosa héita dab los sons socams desparièrs. Que'u cau deishar madurar drin enquera, mes que podem diser darrà enlà qu'aqueth vin que serà deus peluts.

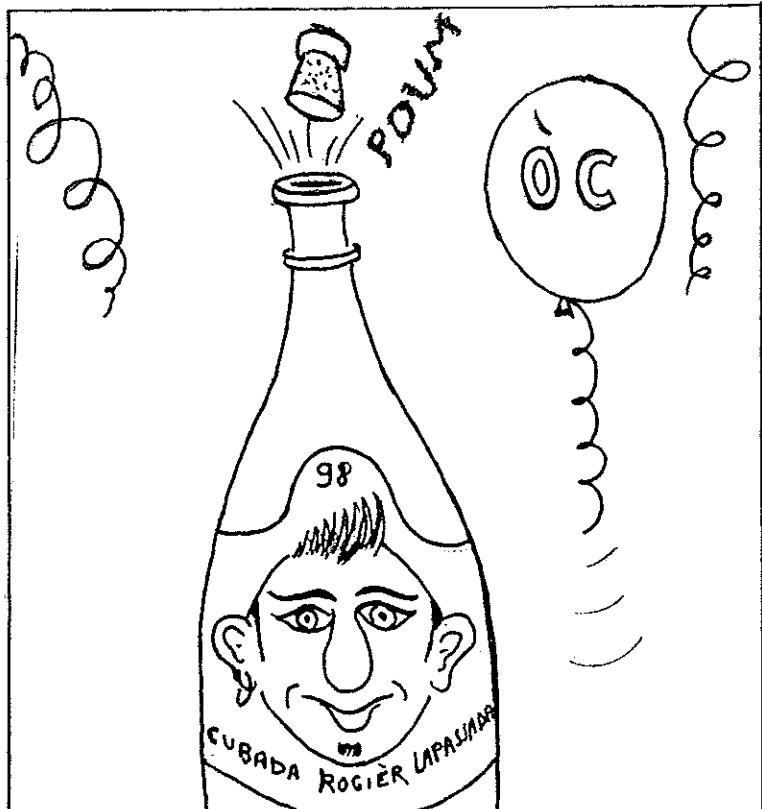
& Daus cepatges precios son assemblats dins una botelha taus que : lo Provençau, los pès dins l'aiga, la testa au vent, lo mistrau de seguir, que s'es aperçaugut que per los Gascons èra la mesma chausa d'aus tanins de la nautor aus cors dau país bas. E sus la pression dau Lengadocien aidat per la bulha de la vielha caprichosa sem montats jusca'u Lemosin, rebutant los limits cianta al Pinot.

¤ La barrica que deu balhar de redond s'apela vos lo donam en mile : « APRENE ». Aprèp la bicicleta, es la barrica que foguèt bastejada coma aquò.

Mai se de luench una barrica fa pas res, dau dedins es una autre causa : lo vèrd se mescla au roge, lo jove trapa lo pesuc que i fau, lo vièlh lo vam que l'ajuda, los muts troban sas voces per un vin que fa cantar.

@ Pro per uèi e viva la tinada 98-99.
Que sià bona l'annada per totes e a cadun de botar un pauc d'aiga dins son vin.

Capucina, Valeria, Jan-Luc, Felip.

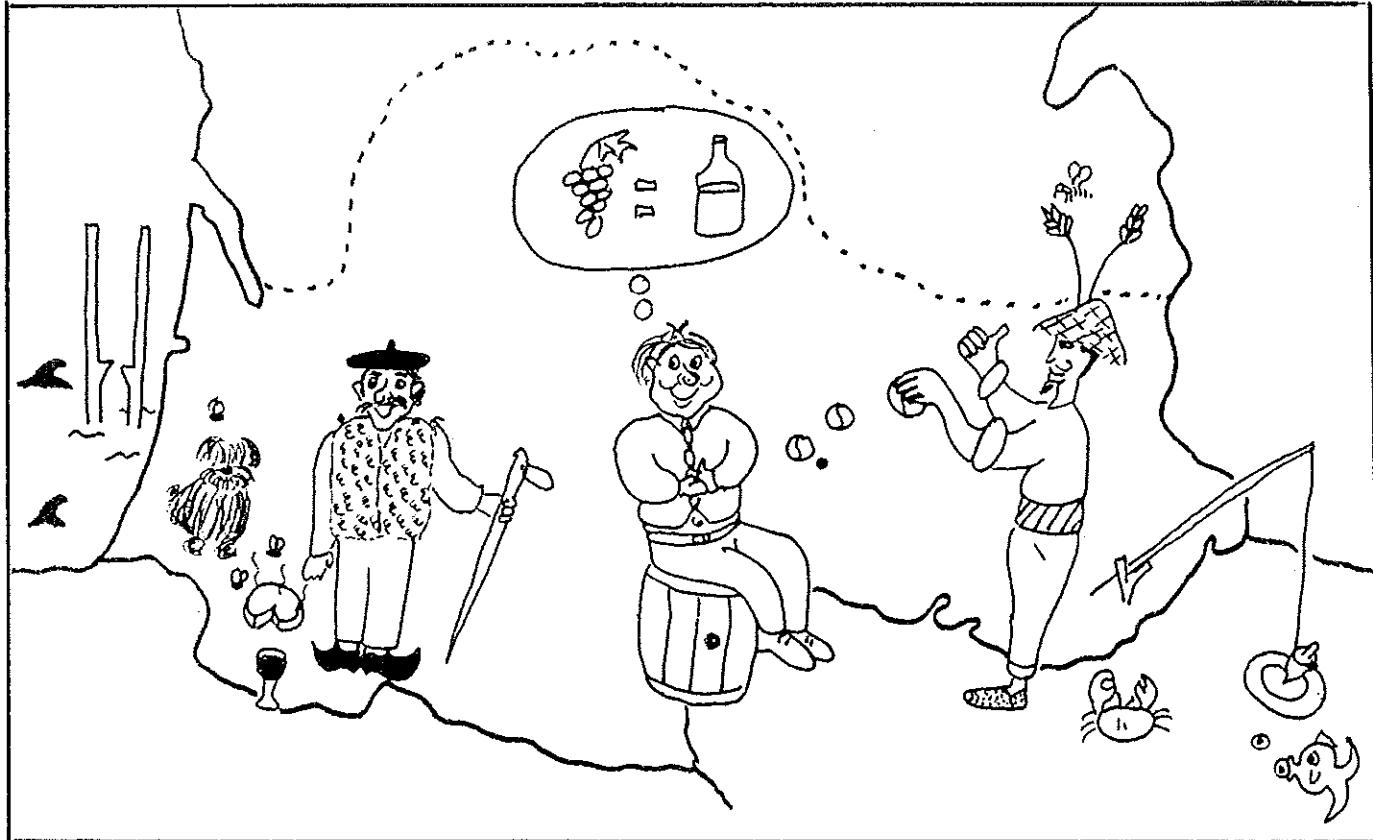

La còla 98 prepausa lo nom de Rogièr Lapassada per aquela promocion.

SOMARI

Pels camins d'Occitania	p 2
L'escòla occitana d'estiu	P 3
L'anar dins la còla	p 3
Charadissas e cançons	p 4
Lo Pèton Maria-Noëla	
Lo perruquier e lo parroquet Ania	
Istorieta dau « la » Maria-Noëla	
Corrièr del legidor	p 4

Signes de reconeissença de las diferentas varientas de l'occitan qu'utilisam :
£ = gascon ; & = limosin ; ¤ = provençan ; @ = lengadocien

En Gasconha

En arrivar en Occitania despuish Paris, la mea vila grisa, qu'èi encontrat sus camin, eth Gascon dab son barrot e son berret. Qu'èi entenut eth brut de sus esclòps sus cailhaus. Que viené de la hera, on avè minjat garbura deu Biarn, confit de guit d'Armanhac, hromatge sabrós d'aulha, pastis de las Lanas. Tanben, qu'avèn bevit bons cops de Bordeu e Jurançon amorós. Dab son amic lo Lanusquet que passava per aciu sus las soas escaças, que son partits a ua hesta entà se har culhevetar per las vacòtas en las arenas de Dax.

Apres aver barellhat las quilhas de nau o de sheis , qu'an cantat amassa : » *De cap tà l'imortela...* »

En Lengadòc

Anèri en Lengadòc tanben, vegèri un òme gaujós qu'èra assetat sus un barricot e me diguèt : » demòri aquí e nautres sèm de lengadocians. Manjam un plat pro dietetic ! que se ditz *lo Cassolet*. Sèm fièrs de nòstres vins, quitament i aguèsse de petardèla de còps. Pasmens n'avèm de subre bons : per exemple *lo vin de la Corbières*, *lo Picapol* de Pinet, *lo Muscat* de Frontinhán, e ne manca aquí... Avèm mai d'una fèsta, que son d'eveniments bels, que son pas olimpics segur, mas que mòstran nòstre bon caractèr : lo jòc de bòche, agachar la corrida de Besiers, los ajudas de la San Luis a Seta... Vesètz plan qu'en Lengadòc sètz assegurats de trapar un arcuelh calorós !

En Provença

E fin finala soi anat a Marselha, e ai rescontrat un provençau que m'a contat son païs aital. Per faire una bona bolhabaissa, lo provençau deu si levar de bon matin. S'en va a la pesca emé l'espèr de trapar quauqua ren. Coma de costuma lo peis, un pauc fenhant sortirà pas de son trauc. Es ansin que se retrobarà a manjar de soca. Après un bon penequet, li faudrà faire de gimnastica per mandar seis bòchas e tanben un esfòrç intellectuau per assajar de pas trichar a la belòta. A la seguida d'aquò, lo pastaga a la font. Content de sa jornada e pensant a l'alholí de l'endeman, nòstre brave calinaire s'en va potonar sa bèla.

L'Escòla Occitana d'Estiu

D'unes de la còla en formacion de primièra annada descobriguèrem ongan l'Escòla Occitana d'Estiu de Vilanòva d'Òlt, en pais agenenc. Uei 24 ans fa que de monde d'Occitania tota (e mai d'endacòm mai) i s'acampan per una setmana al mes d'Agost.

Dins lo confort minimal d'un bastiment escolar vielh, avèm viscut quelques jorns de convivença estrambordanta. Èrem un centenat de personas que formavam un grop d'una diversitat força rica. L'edat anava de 4 a mai de 80 ans ! L'espandis geografic cobrissiá Occitania tota, e mai Anglaterra, Argeria, Catalonha, Bretanya, e 18 estudiants originars d'Alemanha (que recebèt l'escais nom de « extrème nòrd d'Occitania »). La tòca del monde anava de la curiosetat culturala al besonh professional d'aprene la lenga en passar pel militantisme occitanista. Avèm trapat dins aquel mescladís un vam terrible per que èra lo primièr còp que viviam l'occitan coma lenga de cada moment. Cada jorn los contes, las cançons, las danças, las velhadas e l'estanquet apondián en mai dels corses de lenga una dimension de festa.

Sortissem d'aqueles escambis enriquesits e plan contents, e convidem tot lo monde d'i participar l'an que ven.

Muriela Dors, Elian Blancher, Mònì Allaya

Vaquí un testimoni preciós de la venguda de Frederic Mistral en Mostiè Santa-Maria, qu'es un endrech onte i a un molon de monde que passa cada annada, vista qu'es pròche dau Verdon e dau lac de Santa Crotz. Aquieu texte es devengut una cançon dau grop « Tard-quand-dîne » que canta un tròc deis *Iscla d'or*

Maria Noëlla Pieracci

L'anar de la còla

Vaquí ja nostre primièra setmana de formacion gaireben acabada.

Aquesta setmana nos a semblada un mes, que las jornadas i son longassas, longassas, longassas !

Ensatzatz d'imaginar :

Arts plastics, creacion d'un jornal, literatura occitana, psicologia, pedagogia institucionala, didactica, descoberta del moviment calandreta ; subretot amb d'intervenaires de qualitat.

Aquesta annada, o sentissèm ja plan, serà lèu passada ; que vessem a l'orizont que mancarem pas de nos afarar.

Per çò qu'es de l'organizacion de l'annada (-estagis acompanyats e en responsabilitat en classa,

-estagis teorics, moduls 1, 2, 3),

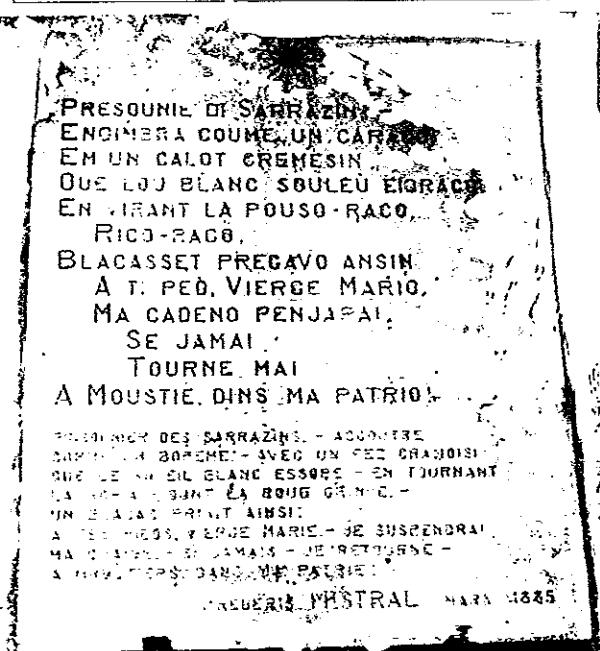
Jaumeta et Félix tòrnar explicar las causas amb paciència quasi cada jorn que degun compren pas trop !

Enfin, ara, avèm plan comprés qu'una Calandreta es « quicòm que bolega tots temps ».

Alavetz, avèm decidit de se far pas de laguis e de far ...

A lèu !

Mònì Allaya, Elian Blancher

CHARRADISSAS E CANÇONS

LO PÈTON (*Maria-Noèla*)

Pèton va veire sa grand qu'es malauta. Quand arriba en cò de sa grand, es couchada, dins son lièch,

E manda Pèton cercar de medicament.

Pèton pren sa bicicleta e se'n va a la vila.

Arriba davans la farmacia e pòt legir sus la pòrta : « **HOMEOPATHIE** ».

Assaja de legir a votz auta. Pèton resta estancat un moment pùei s'en torna en cò de sa grand que l'espèra.

Arriba, « Mai ont'ères passat que sièu tant malauta, as pas crompat lei medicaments ? »

E Pèton de respondre :

« Mai, sus la pòrta l'aviá escrit - **L'ÒME ES AU PATÌ** - »

Encara n'es pas jorn
Qu'es la luna que raia
Encara n'es pas jorn
Qu'es la luna d'amor.
(Perigordin-*Valeria D.*)

Quan èri pitioneta
N'avai pas de tetons
Ara que soi grandeta
N'èi coma de melons.
(Lengadòc Naut-*Felip*)

Quan èri pichonet
Ma maire me bragava,
Ara que soi grandet
Me bragui tot solet.
(Besièrs-*Aurelia*)

LO PERRUQUIÈR E LO PARROQUET (*Ania*)

Un còp èra un perruquièr testut qui èra tau tracassier com las praticas s'en anavan shens pagar. Alavetz, la soa hemna que'u balhè un papagai. Atau, cada còp qu'ua pratica s'èra hèit copar lo peu, quan la pòrta e s'aubriva, lo parroquet que disè : « As pagat tu ? As pagat tu ? »

ISTORIETA DAU LA (*Maria-Noëla*)

Per acordar la guitarra : prendre lo telefon.

-- E per de qué ? Per apelar lei pompièrs ?

Mai non, fadòli, per prendre lo « la » (440 : qu'es pas lo numerò dei pompièrs).

LO CORRIÈR DEL LEGIDOR (*Murièla, Gislèna e Cristèla*)

Aprèp quauques reflexions e escambis a prepaus d'un titol coma aquò,

« QUASI VINT PER / TÀ UN BON VIN »,

demandem a tu, legeire, de nos faire saupre çò que ne penses.

Ton vejaire, e pas souncament a prepaus del titol, nos es preciós per que nosautres posquiam dormir sus nos doas aurelhas. Esperam donc d'aver un remandar.

DEVINALHA (*Murièla*)

Pels qu'an enveja de testar lors coneissenças dels desparrièrs parlats :
A quel parlat aparten cada frasa ?

- Deman qu'es la festa e vam dansar !
- Deman es la festa e anem dansar !
- Doman qu'ei la hèsta, qu'aniram dançar !
- Deman es la festa, anarem dançar !

An participat au jornau :

Valeria MARTY, Muriela DOURS, Valeria DESMARTIN, Ani LESCA, Evelyne PRU-LESTRET, Sofia ANE, Ian-Luc MONGAUGE, Jorgi LAMARLE, Maria-Noëla PIERRACHI, Patrici ARNAUDO, Cristela GAILLARD, Monia ALLAYA, Felip JOULIER, Elian BLANCHER, Aurelia ZERBY, Capucina RUIZ, Audrei TEYSSONIER, Gislèna GEORGES

Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas FJT E. Claparède, 24 baloard De Lattre De Tassigny 34500 BESIÈRS 04.67.35.84.39

*Responsables : J. ARRIBAUD e F. HAMMEL
jornal a gratis*

Per Ara vint Tà un bon vin

Nº 2 98-99 – 02/10/98

Jornal Occitan de la còla Rogèr LAPASSADA, en formacion iniciala de primiera annada al Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas

- Editoriau -

@ Vaquí lo retorn de la còla presta a viure una novèla setmana fòla.

Sentiam ben que mancava quicòm. Aprèp aver cercat e cercat encara coma l'auriá fach « Geo tròba tot », un hum s'es alucat. Caliá metre dos grans de rasim de mai e de passar de « Quasi vint per / tà un bon vin » a « Ara vint per / tà un bon vin ».

£ E ò ! Quin espanton : quan tornèm au centre que cregóm tornar trovar las nostas petitas mercas de tira. E ben non, que vedóm dues navèras recrutadas viengudas de diu sap on. E deu còp, qu'estón hicadas en barrica autanlèu... e que contunhè la hèsta...

L'ua s'apèra Isabèl e que'ns vient d'Auvernha. L'auta qu'èi Cecila e que vient de Faugèra. Faugèra que coneishetz... lo vin...

¤ Subretot aquela cuvada pòt sonque madurar aprèp lo quinzenat que ven de passar, dins son promièr estagi. Segur que se'n es tornada assabentada ! Cadun a poscut descurbir la realitat d'una classa, e se compren donc qu'es revenguda a l'encòp ambé la cara risolenta e leis uèlhs macats.

& A prepaus de sapients, un illustre eunològ es vengut nos donar son eidéia sus nòstra còla per l'annada que ven. Nòstre mossur se nomma « Philipon del Camèlon » e nos balhe sas prumièras impressions en guignant de la tèsta, en branlant dau babinho per conseilar sus tot per nos aidar pertot per platusar de tot : « ai permenat ma bòssa e crese que si los pitits ganhons ne vos minjan pas, vos prometi lonja vita. »

Jan-Luc, Capucina, Gislèna, Audrel, Isabèl e Valeria.

Lo retorn de la còla Rogèr Lapassada 98-99.

SOMARI

Recèpta : coma far un petard emb gaire de furnitures...

Valeria D. p 2

Jòc niçard : « conoissetz lo piló ? » Patrici A

Cant : l'enfant e son grand

Conte « Lo tonton a l'escòla » Ani P 3

Un moment de gastronomia gascona Cecila, Aurelia, Murièla

Un dia de seteme en Calandreta : Jordi, Evelina

Mots de dròles. Maria-Noèla

L'anar de la còla. Sofia e Elian

Charradissas e cançons p 4

Pichon, pichon, pichon, pichon, pichon, pichon... Felip J

Mots crozats Mònica

Arreproers Sofia

Lo corrièr del legidor

*Signes de reconeixença de las diferentas variantas de l'occitan qu'utilisam
: £ = gascon ; & = limosin ; n = provençau ; @ = lengadocian*

Recepta : coma far un petard emb gaire de furnituras...

- Prener un coston de suecau* d'una vintena de centimètres de long e de la grossor d'un bon poce.

- Copar las fuelhas au ras e tirar la mecha de dedins per obtener un tube len.

- Prener una bagueta ronda que passa tot juste dins queu tudeu de suecau.

- Copar dos bocins de juta (los projectiles). Los botar dins lo tudeu, un de chasque costat e emb la bagueta, butir rudament

. Qu'es a queu moment que lo prumier bocin de juta possa l'autre e fai un grand bruch : **Bom !**

Lo còp es partit !

*sureau

Valeria D.

Conoissètz lo piló ?

Lo piló es un juec Niçart, lo solet juec d'argent que vi coste pas un sòu. Fui ai annadas sessanta era es quasi totjorn present dins li cors d'escolas Niçardas.

Per jugar, es pas complicat : pilhès una vielha pèça traucada, un tròç de papel (d'un temps lei gens pilhavian lo papel dau panatié o dau comun). Fiquès lo mocèu de papel dins lo trauc de la peça per fin de n'en faire una fusada.

Coma es un juec seriós, ahura vi càu (me un troç de senòri) traçar li regas dei limiti de l'estadi : devètz faire doi regas de siei metres cadunas. Vi fara alora una crotz don vi caura metre quatre redons (un da cada costats de li regas) que devon si trovar a tre metres l'un de l'autre. Aquò son li dimensions oficials !

Li jugaires son quatre, doi equipas de doi que devon defendre doi redons caduns. Lo fin dau juec es de faire rientrar lo piló dins lo redon aversa : Lo premi a jugas

manda lo piló 'me la man e après li pigaires an pu lo drech de lo tocar 'me la man, ma pòdon jonglar 'me totis li autri part daù cor denant de o faire rientrar.

Cada annada, despi detz ans, es organisada a Coaraza (15 qm de Niça) la còpa dau monde (aquest'an li a augut 15 equipas de Coaraza e 10 de Niça). La Coarazié son tojorn invit.

A Calandreta, lu bearses començon a jugar e qon pas manits. Per la còpa dau monde de l'an que ven, comencés a v'alestir dins tota l'Occitania.

La França es campiona dau monde de balon.

N'autres a Niça siam champion de monde dau piló !

Patrici.

♪ ♪ ♪ Cant : L'Enfant e son Grand

Parla me, conta me,
De que soscas grand-paire
Parla me, conta me,
De ton país.

E lo gran-paire
Cantorleja son conte
L'enfant dins sos braces
S'es tot acroconit.

Per trapar mon país
Cerques pas dins las cartas
Lo camin per i anar
Es pas marcat

E per frontières
I a pas que la musica
D'una lenga vièlha
Que se vòl pas calar

Felip J.

Lo tonton a l'escòla

Un còp èra un auher qui miava la soa tropa a paisher a la frescor de la nueit.

Un ser d'estiu que sortí deu son sacòt un libe e se botè a legir, a legir e a espia las estelas de temps en quan.

Flauta

Èra assedut au som d'ua petita duma d'on sortivan bruts, com de vaishera copada, e eth pensava qu'era un nis de brossalons. Tot d'un còp, a miejanueit, la duma que s'autri, e entenó la votz d' ua hilhòta : "Ça i, ça i, n'ajas pas paur!" Que seguí la damiseleta dins la duma :

-- "Après tot, que non si moreish qu'un còp!" ce disó l'auher. Au hons de la duma que trobè ua beroia sala dab glaças pertot e un grop de hadas gaujosas.

Flauta e tamborin (lo tonton)

(la seguida, lo còp que vien)

Lo C. VIEUSSENS en visita a la Calandreta de La Tèsta

Ania

Un moment de gastronomia gascona

Aquesta setmana, los gascons an portat lo fromatge e lo vin de lor país.

Nos sèm portadas voluntàries per tastar los produches regionals. I aviá lo famós "Hromatje d'Aulha" de Laruns en val d' Aussau, fromatge fach en nauta montanya per Pierra Baylocq dit Peironon.

Es un "Aulhèr" que a 150 caps.

Aquela degustacion era acompanhada pel "Jurançon" qui es un vin A.O.C. Nais suls costals de Monein, Jurançon, Cuquéron e quelques autres vilatges a l'entorn.

La qualitat d'aquel vin resulta d'un maridatge armoniós entre lo sòl, lo climat e l'òme.

Se deu beure plan fresc, en aperitiu o amb un bon fromatge o un pastisson.

Amb aquela presentacion, avèm daissat s'exprimir nòstras papilhas gustativas.

Segon Cecila, lo fromatge avió un pauc tròp de còrs. Per nosautres, la pasta èra gostosa. La preséncia del Jurançon a ajudat a metre en exerg lo sabor del fromatge.

Es un vin que nos a daissat un gost fruchat e comol de colors : aquest jaune ensolellhat nos a fach veire un pauc de la poesia del país gascon.

Tota la còla a participat al gostar e s'es fach plaser al ventronet.

Cecila, Aurelia, Muriela.

Un dia de seteme en Calandreta

Après la recreacion deu vrespe, lo dia a estat peniu : calorassa, batsarras, nhacs sus l'esquina, sus la popa de la cama, peus desarrigats, meishants cops d'urpas, crits, aiga sus las pelhas, pinturas sus la paret de l'escòla, non qu'exageri un drin ! Lo regent que's demanda : quin cau apatzar aquestes escolans ? Qu'a ua idea : tots que's van ajacar a canton entad audir ua musica doceta : *Lo Gran Blu*.

Après un momenton d'agitacion, miracle : los chins qu' escotan, las

perpèras clavadas e quasi dromen com orsòts, la magia ei aquiu davant jo.

Los dròlles que parlan au regent de çò qu'us la musica inspira : vutres, trueitas, peishs, espacis deus grans, crits luenhècs, votz de serenes... Adara que son calmes. Qu'ei cinc òras, que hen lo bilanç : sorelh per tots ! Que s'en tornan tà casa en tot saunejar enquièra de la mar, deu sorelh e d'espacis deus grans. A doman...

Evelina e Jòrgi

Mots de dròlles

Jòrdi, afogat d'istòrias de caça (que dins sa familia, son toteis de caçaires),

raconta sa passejada de la dimenjada ambé son pare e son oncle, lei chins Moli, Bogui...

« A un moment, entendi *Pan Pan*, qu'i a una bestia, e puei... Plus degun ! E d'un còp es la nuech, ges d'ostau, ges de liech, ges de television, e ges d'escòla... » La regenta de respondre :

- « E alora, coma as fach per venir a Calandreta de matin ? »

- « E ...Sabi pas ! Quora me sièu desrevelhat, èri aquí ! »

Maria-Noèla

L'anar de la còla

£ Diluns de matin a 11 òras petantas, tots los Calandrins qu'arrivèn, l'arribolet sus pòts e lo cap plen de sovièrs encantats deus estagis. Be podetz creder que los devís èran plan animats dab los escambis de las mantuas experiéncias ! L'immersion dens lo monde de Calandreta que s'ei passat shens negada. Alavetz aici tornam partir per ua dusau sesilha de qui l'emplèc deu temps nos

promet ua setmana de pensada hèra intensiva.

@ De qué ne pensatz ? :

« Patrick Divaret e lo Land Art, lo gaudiós Sergi Javaloyès, Félix Martel e los cadavres dins l'armari, Renat Lafitte e la monografia d'Angel, la terrible correcccion de l'espròva de matématicas de la jurada ambe Jòrdi Peladan ; Boris e los motoneurònies, Patrizia Tesei e la chormalha primitiva !

Mas la metèò demora ensolelhada, un tròc de fromatge e un gòt de Jurançon, nos vaquí per tornar cantar « l'Estaca ». Anam tre diluns ambe nòstre paissel per contunhar l'estagi pratic dins una classa que lèu serà lo nòstre quotidian.

A lèu...

Sofia Ané e Elian Blancher

CHARRADISSAS E CANÇONS

Vos propausi de vos arrestar un
momenton en agachar aqueles
pichons quicòm que nos enròdan
e que vesèm pas pus tan la vida
nos fa corre : los insectes.
Ambe la frescadura se trapan de
pertot, ai soscat a - la Prèga
Bernada –
Prèga Prèga Bernada
Que Bernart es mòrt
Al fons de l'òrt...
... de qual es que l'a tuat ?

Pus brave e de mai en mai
amagada dins lo bartàs - lo vòla
guiraud -
Vòla vòla guiraud
Que doman farà caud
Vòla vòla guiraud
E doman farà caud
En canten lo vòla guiraud monta
cap a la cima del det, si s'envòla,
fara caut lo lendeman... mas cal
aveire l'astre d'en trapar per
porre saupre lo temps de deman.
Lo darrièr es un cantaire, a
n'aquesta època se trapa pas pus

que dins lo « metrò... parisenc »
ei nomat – lo grelh –.
Cal empuçar una palha dins un
trauc de grelh en cantent :
Grelh grelh grelh
Sòrt de la cròsa que fa solellh
Grelh grelh grelh
Sòrt de la cròsa que fa solellh
Si se pòt trapar dos grelhs
mascles (las fumnes cantan pas),
de devan metre ensens.
Mas esperatz l'estiu per faire
aquò, dins lo « metrò...
parisenc » es dangeirós.

MOTS CROZATS :

Orizontalamente:

1. Buta l'ase. Bas en rambalh
 2. Foguèt nòstre. 3, 14
 3. Raiç. Paucval sens ele.
 4. Trauc de gauta. Nòta
 5. Teulas blavas
 6. Enfant plan coneget. Estanh
 7. Quatre sasons. Còl
 8. Òme alat. Lissar de dreita a esquerra
 9. Nòta. Ieu. Balhar en espanhol
 10. Vam

Verticalament :

- A. Jòga de torns
B. (s')abridolar. Sentís bon
C. Aiga salada
D. Assetat. Metrò
E. Popas de feda. Cavala
F. Pronomi. Adjectiu possessiu. Pronom
G. Cridar coma un gat
H. Manca una ere per i metre la sal

I. Amolonar
J. Faicon. Pas lèu

A crossword grid with numbered rows from 1 to 10 and letter columns from A to J. The grid contains several blacked-out squares forming a pattern.

LO CORRIÈR DEL LEGIDOR

Ton vejaire nos interessa, mait, nos es preciós per meliorar aquel jornal.

ARREPROERS

Ua hilha, bona hilha.
Duas hilhas, pro de hilha.
Quate hilhas dab la mair,
Quate diables contre lo pair.

Gojata beròja
N'aima pas la bròja.

Sofia Ané

An participat au jornau :
Cecila MANNONI, Isabèl BOUGES, Valeria MARTY, Muriela DOURS, Valeria DESMARTIN, Ania LESCA, Evelyne PRULESTRET, Sofia ANE, Ian-Luc MONGAUGE, Jordi LAMARLE, Maria-Noëla PIERRACHI, Patrici ARNAUDO, Cristela GAILLARD, Monia ALLAYA, Felip JOULIER, Elian BLANCHER, Aurelia ZERBY, Capucina RUIZ, Andrei TEYSSONIER, Gisèle GEORGES

*Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas
FJT E. Claparède, 24 balaord De Lattre De Tassigny
34500 BESIÈRS 04.67.35.84.39
Responsables : J. ARRIBAUD e F. HAMMEL*

jornal a gratis

Per Ara vint un bon vin Tà

Nº 3 98-99 – 06/10/98

Jornal Occitan de la còla Rogèr LAPASSADA, en formacion iniciala de primiera annada al Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas

- Editoriau -

¶ Aprèp una setmana de vacanças lo negre dels uèlhs carga pas pus los nivols. Solelh donc sus la nòstra còla que se torna trapar a Besièrs.

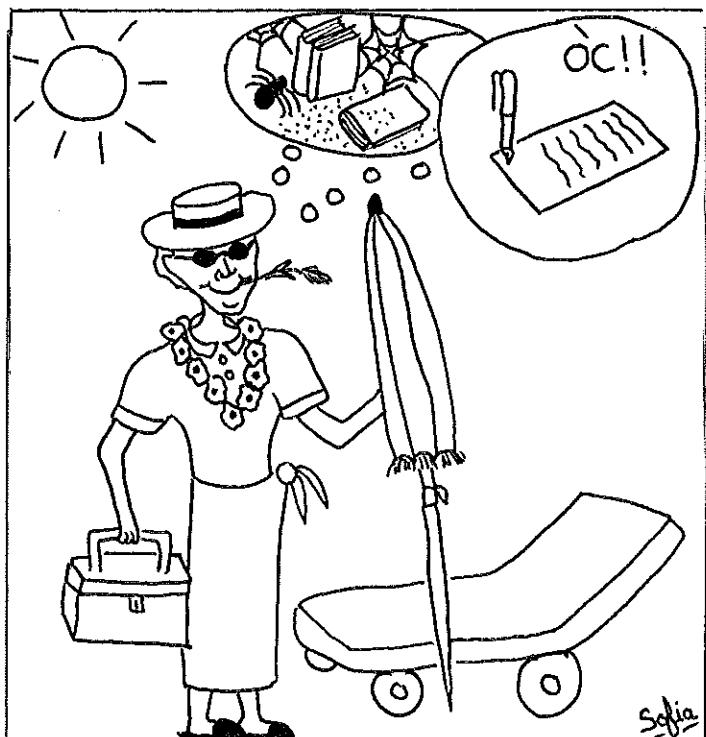
Mas la paur nos pren quand de promessas de signaturas son pegadas a tantes condicions ; amb los paraplujeas duberts, que demorarà al gran per grelhar ?

£ A despart de la politica,tot que va plan . Lo nostre mestier de regent que s'anuncia plan, sustot quan gostam a las vacanças . Ha ! las vacanças, quin plaser totun ! Daubuns disen qu'aqueths regents que ne son que de feniants . Nosautes tanben qu'ac pensavam. Mes ara qui avem gostat aus plasers d'aci baish, que pensam tots a l'unanimitat de qu'ei ua hèra bona causa.

¤ Vaquí dons per nòstra tresenc jornau, tostems plen d'estrambòrd, filosofia, umor e finessa de pluma. Lo dirèm jamai pron : que bona barica aquela promocion 98 ! En parlant de vin, n'avèm profitat per faire una bona tastada (vin de Bandau, Faugeres e... me remembre pas dei autres, mai aquò me fa gau ! !)

& La filosofia de la vita ditz que la fau prener dau bon costat e que en mai dau travalh penable, que sabem maitot de temps en temps prener lo temps de viure...
Adiu e au còp qui ven ...

Jan-Luc, Capucina, Frederic, Félix J.

Lo retorn de la còla Rogèr Lapassada 98-99.

SOMARI

L'anar de la còla Sofia, Muriela, Audrei
Tradicion deu pelapòrc Jorgi, Evelina
La degustacion de la setmana Felip J., Cecilia, Valeria D.
Restaurant e cultura lingüistica Patrici.....p 2

Conte Mòni
Legenda Valeria M
Dessenh Sofia..... p 3

Un moment de gastronomia : lo clafotis lemosin Gislena
Cançon : La Margaridon Isabela
Mats Maria-Noëla
Solucion dels mots crozats Mòni..... p 4

Lo pèla-pòrc

*Non, lo pèla-pòrc n'ei pas mort,
Desempuish sègles qu'existeish !
A noste e tanben aulhors,
Ua caudèra que boreish,*

*Suu huèc de lenha, davant la bòrda.
Las llamas cantan : uei qu'ei la
hèsta !
Henric, lo vesin qu'a miat la còrda.
Lo coteràs qu'ei prèst tà la bèstia.*

*Mes abans que cau desjunar
En béver un còp deu vitatge,
Sustot, tau qui va escanar,
Tad aver un gran coratge.*

*L'estrategia, hèrt coneguda :
Cada òmi gaha la soa pata.
Sus la mèlt, la bèstia estenuda
Serà de bona carn, la praubòta.*

*Qu'a hèrt cridat ! Plan estujats,
Los dròlles s'apressan un drin,
Que balhan lo vimí tot prim :
Los budèths seràn netejats.*

*A nueit, que i averà la velhada,
La dauna serà com ua hada.
A miejanueit, la carn serà cueita
Per lo trip, e los veires seràn vuèits.*

*Tot en har a las cartas, los òmis
En cantar, beveràn un bon vin
blanc...
Au matín, sin aver briga dromit
Lo pòrc en hredit lo talhucaràn.*

*Lo dimenge, quina hartèra !
Caroada e tanat deu terrador
Gai e amistat per la pelèra,
Segur ! Lo pèla pòrc n'ei pas mort !
Evelina e Jòrdi.*

Restaurant e cultura lingüistica.

Un dimarç de sera qu'èri en estagi a Aurenja, ai daugut (per de rasons que serion trou complicadi a v'explicar) pagar lo restorant a Maria-Noella!

Pendant lo repais alora que 'me Maria Noella parlavian la lenga nostrala, li avia doi baudos que n'en ragarjavon.

Tra la salada e li lasanhas, la mieu invitada n'a profita per anar ai comuns.

Lu nostri doi vesins m'an alora demanda quaucaren :

« Per plasi, si demandam dèspì totara : en qué lenga parlatz tot aui doi. ? »

Ieu li respondi:
« La mieu amiga en provençau e ieu en Niçard ».

« Ah ! d'accordi, m'a dich aquel' ome, naute si cresivam qu'era d'occitan... »....

Patrici.

L'anar de la còla.

£ Un còp l'espròva deu purmèr modul passada dab ua majoritat contenta mes un drin fatigada, las vacanças de Marteror qu'èran plan arcuelhadas.

@ Nos tornèrem totes trobar repausats per escambiar nautras experiéncias qu'èran ricas mas tanben comolas de questions qu'èran las meteissas mai o mens per tot lo mond.

Urosament, i aviá la P.I, la tasta de vins, la gastronomia de las regions ensolelhadas d'aicí e de Provença que nos metèron de calor dins lo còr e lo sorire als pòts.

£ En tribalhar hèra, qu'avem besonh de prener hèrca tà tornar trobar l'energia despenuada, e tà començar a hum de calhaus lo modul dus.

A lèu, pr'amor l'istuera ei luenh d'estar acabada...

Sofia, Andrei, Muriela

La degustacion de la setmana.

& Maria Noela, Cecilia e Patrici nos an fach partejar de las especialitats de Provença e dau Lengadòc. Patrici, que era pas 'qui la sesilha passada, s'es ratrapat en portar un fum de bonas chausas per lo bonur de nòstres palets.

@ D'en primièr, avèm gostat las « ganças » e la « torta de bleas » qu'es facha de bledas, rasims secs e de pinhas. Èra un estrambòrd pels amators de salat-sucrat : fin per la boca, leugièr per l'estomac. Mens leugièr mas tan gostós, los brindes de tapenada a las olivas verdas, los de « pissala » e los « bolets a l'òli » nos « chebitejavan » que raubar las receptas seriá pas un pecat tròp bèl.

& En minjar tot aquò, aviam força besonh de beure, e de segur, avem pas begut que que siá ! Maria-Noela e Cecilia avian previst lo còp : nos an fach descobrir diferents vins de Provença e de Faugères. Las cinc botelhas eran pas de tròp per aprener a testar los vins emb l'aida de la grilha explicativa de Felip.

@ Nos caliá saber que per apreciar un vin, èra necessari d'en primièr de se servir de sos uèlhs, puèi, de son nas e enfin de son cèl de la boca. Avèm començat pels de Provença, es a dire lo vin de païs del Mont Caume que nos a semblat, entre autre, d'un roge granat, clarinèl, leugièr, plan agradable e d'una persisténcia plan longa. Lo seguent èra un rosat de Bandòl, d'un rosat cerièra-salmon, plasent, acid e pas tròp persistant. Puèi, foguèt lo torn d'un roge Bandòl de color bordèu plan sostengut e amb una odor intensa. Lo quatren e lo darrèr, un roge puèi un rosat de Faugères A.O.C. del « Cellier de Fontcerise » nos agradèron fòrça.

Fin finala, nos sèm vertadièrament congostats e avèm acabat que coma lo ditz lo provèrb : « Si l'alfabet èra de vin, tot lo mond sauriá legir ! »

Cecila, Valeria, Felip

LEGENDA DEL GORG DE LANTOI

@ Lo gorg de Lantoi es una ressorgéncia situada sus la comuna de salvanhac, un vilatjòt d'Avairon al limit d'Òlt. A donat naissença a una legenda fòrça vièlha. Lo gorg de Lantoi es un lac amb d'aiga tota blava, gaireben turquesa. Contan qu'abans, i aviá un covent, e dison que i vivián trenta tres sòrres. I aviá una bugadièra. Anava lavar al pont de l'Espital qu'era a cinc cent mèstres del covent. Lavava ,sa farda e l'espandissiá pel prat e tornava al covent per manjar. Aviá un nenet que las sòrres gardavan pendent la bugada. Un jorn en manjant, la femna creguèt veire dins sa sièta de dèts de nenon. E ela qu'aviá daissat son dròlle al covent aguèt paur, anèt veire al brèç, e tot èra plan arrengat coma se l'enfant dormiá. Mas coma aviá de dobles, botèt un còp de pè pel breçon e lo cap del dròlle rotlèt per terra.

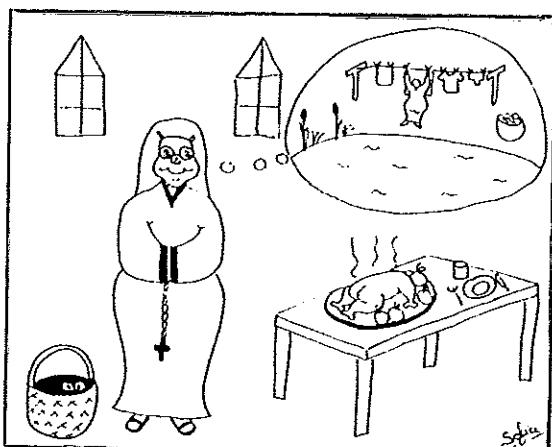
Ò ! Aquela femna se metèt a plorar, a cridar : aquel covent es maudit ! Que siá avalit pel fuòc o per l'aiga !

Dison que lo covent s'enfocèt e se neguèt. E es d'aquí que sortiguèt lo gorg de Lantoi.

A costat d'aquel covent, i aviá una capèla. Se ditz qu'amb lo covent las campanas de la capèla rotlleron dins l'aiga. E coma èran de coire, se ditz qu'es per aquò que l'aiga es tota blava.

Dison que se òm i passa la nuèch de nadal a mièja nuèch, s'ausisson las campanas sonar.

Valeria Marty

Conte

@ Un còp èra, un dròlle partiguèt per sa primiera jornada d'escola. Èra encara tot pichonet, e l'escola èra força granda. Çaquelà, quand lo dròlle descobriguèt que podiá arribar en classa en dintrar directament per la pòrta de la cort, se sentiguèt content. E ja, l'escola semblava pas pus talament granda.

Un matin - fastiá ja bel briu que lo dròlle èra a l'escola - la regenta diguèt :

- Uèi, anam fargar un dessenh. Li agradava fargar de dessenhes ! Ne sabiá faire de tota mena : de leons, de tigres, de galinas, de vacas, de trens, de vaissèls...

Prenguèt la boita de gredons e comencèt de dessenhar. Mas la regenta diguèt :

- Esperatz ! Es pas encara temps de començar ! Esperèt que tot lo mond semblèsson lestes.

- Ara, çò diguèt la regenta, anam far de flors.

- Que plan ! sosquèt lo dròlle.

Li agradava faire de flors. Commencèt de ne faire de subrebèlas amb los gredons ròse, irange e blau. Mas la regenta diguèt :

- Esperatz ! Vos vau ensenhar cossí far.

E la regenta ne faguèt una roja amb la camba verda.

- Vaquí, diguèt la regenta, ara podètz començar.

Lo dròlle gaitèt la flor qu'aviá dessenhada la regenta. Puèi, gaitèt sas quitas flors. Sas flors li agradavan fòrça melhor que las de la regenta, mas o diguèt pas. Tornèt simplament a son papafar e faguèt una flor coma la de la regenta. Èra roja amb la camba verda. E lo dròlle aprenguèt lèu a esperar, a gitar, e a faire las causes exactament coma la regenta. E lèu, faguèt pas res de son sicap.

Lo dròlle e sa familha mudèron un jorn dins un autre ostal, dins una autra vila. Calguèt que lo dròlle anèsse dins una autra escola. Aquela escola èra encara mai granda que l'autra : ges de pòrta per dintrar directament dins la classa dempuèi l'en defòra. Caliá montar de grandas gràsas d'escalièr e caminar al long d'un grand corredor per arribar a la classa. Lo primièr jorn, la regenta diguèt :

- Anam fagnar un dessenh.

- Que plan !, sosquèt lo dròlle.

E esperèt que la regenta li diguésse çò que caliá far. Mas la regenta diguèt pas res. Se passegèt simplament a l'entorn de la classa. Quand arribèt prèp del dròlle, li diguèt :

- Vòles pas faire un dessenh ?

- Òc, de qué anam far ? demandèt lo dròlle.

- O sabi pas abans que tu lo fagas ! respondèt la regenta.

- Cossí vau far aqueste dessenh ?

- Vertadièrament coma vòles, diguèt la regenta, e amb la color de ta causida. Se tot lo mond fastián lo meteis dessenh, cossí saupriá qual a fach qué ?

- Sabi pas, respondèt lo dròlle.

E comencèt de far una flor roja amb la camba verda.

Mòni, d'aprèp un conte de Helen E Buckley

LA RECEPΤA DAU CLAFOTIS LIMOSIN

Ingredients:

1 kg de cireisas ben madurades
 3 culhiers ponchuts de farina
 4 culhiers de sucre
 4 udous
 1/2 l. de lach
 un pauc de burre per lo monle
 una gota d'aiga de vita (nhaula)

Dins un saladier, botar la farina, lo sucre e ajostar los udous. Boirar tot aquò per obtenir una pasta lena. Puei, ajostar lo lach pítit a pítit en boirar e la n haula per perfumar lo clafotis. Burrar la tòla e far cueire 40 minutes a forn chaud.

- Podez remplaçar las cireisas per de las peras (segon la sason).

BON APETIS !

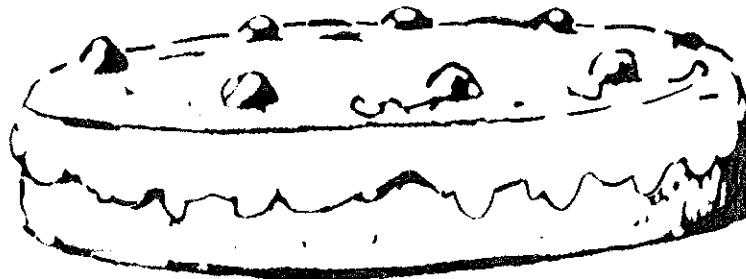
Solucion dels mots crosats

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	F	I	S	S	O	N		S	A	B
2	A	G	U	E	R	E	M		P	I
3	R	A	S	I	C		I	D	O	A
4	C	R	O	S	E	T	A		M	I
5	E		R		L	A	U	S	A	S
6	J	E	S	U	S		L	A	C	
7	A	N				G	A	L	E	T
8	I	C	A	R	E		R	A	L	A
9	R	E		E	G	O		D	A	R
10	E	S	T	R	A	M	B	O	R	D

Cançó : La Margaridon

Quanh jante pè qu'a la Margaridon
E lo pè petiton de la Margaridon
Quanha janta camba qu'a la Margaridon
Camba longueta e lo pè petiton de la Margaridon
Quanh jante cuol qu'a la Margaridon
Cuol redondel, camba longueta e lo pè petiton de la Margaridon
Quanh jante ventre qu'a la Margaridon
Ventre piotaire, cuol redondel, camba longueta e lo pè petiton de la Margaridon
Quanh jante estomac qu'a la Margaridon
Estomac redossat, ventre piotaire, cuol redondel, camba longueta e lo pè petiton de la Margaridon
Quanh jante còl qu'a la Margaridon
Còl de pintarra, estomac redossat, ventre piotaire, cuol redondel, camba longueta e lo pè petiton de la Margaridon
Quanha janta barba qu'a la Margaridon
Barba de cabra, còl de pintarra, estomac redossat, ventre piotaire, cuol redondel, camba longueta e lo pè petiton de la Margaridon
Quanh janta boca qu'a la Margaridon
Boca gormanda, barba de cabra, còl de pintarra, estomac redossat, ventre piotaire, cuol redondel, camba longueta e lo pè petiton de la Margaridon
Quanh jante nas qu'a la Margaridon
Nas tabataire, boca gormanda, barba de cabra, còl de pintarra, estomac redossat, ventre piotaire, cuol redondel, camba longueta e lo pè petiton de la Margaridon
Quanhes jantes uélhs qu'a la Margaridon
Uélhs envejós, nas tabataire, boca gormanda, barba de cabra, còl de pintarra, estomac redossat, ventre piotaire, cuol redondel, camba longueta e lo pè petiton de la Margaridon
Quanhas jantas aurelhas qu'a la Margaridon
Aurelhas d'ase, uélhs envejós, nas tabataire, boca gormanda, barba de cabra, còl de pintarra, estomac redossat, ventre piotaire, cuol redondel, camba longueta e lo pè petiton de la Margaridon.

Isabela

LO CORRIÈR DEL LEGIDOR

Ton vejaire nos interessa, mas, nos es precios per melhorar aquel jornal.

UN PAUC DE MATEMATICAS

**PRENETZ 10 SAQUETS DE BILHAS, DINS CADA SAQUET, I'A
10 BILHAS.**

A V E T Z 9 SAQUETS AMBE DE BILHAS DE 1G , E UN SAQUET DE BILHAS DE 0,9G . PODEM PAS VEIRE DE DIFERENCIAS ENTRE LEI BILHAS (DE SEGUR ...)

A VETZA DISPOSICION UNA BALANÇA E VOS FAU TROBAR EN UNA SOLETA PESADA LO SAQUET DE BILHAS DE 0,9G.
PODETZ DURBIR LEI SAQUETS , PRENDRE DE NOTAS...MAI MEE! UNA SOLETA PESADA....

Maria Naëla

|| An participat au journal ;

Cecilia MANNONI, Isabèl BOUGES, Valeria MARTY, Muriela DOURS, Valeria DESMARTIN, Ania LESCA, Evelyne PRU-LESTRET, Sofia ANE, Ian-Luc MONGAUGE, Jörgi LAMARLÈRE, Maria-Noëla PIERRACHI, Patricia ARNAUDO, Frederic PRAT, Monia ALLAYA, Felip JOULIER, Elian BLANCHER, Aurelia ZERBY, Capucina RUIZ, Audrei TEYSSONIER, Gisèle GEORGES.

*Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas
Ostal de las assoociacions, 15 carrereta del general Marguerite
34500 BESIERS 04.67.35.84.37
Responsables : J. ARRIBAUD e F. HAMMEL*

jornal a gratis

Per bon un vin Tà bón

Nº 4 98-99 – 27/11/98

Jornal Occitan de la còla Rogèr LAPASSADA, en formacion iniciala de primiera annada al Centre de Formacion Pedagogica de las Calandreta

- Editoriau -

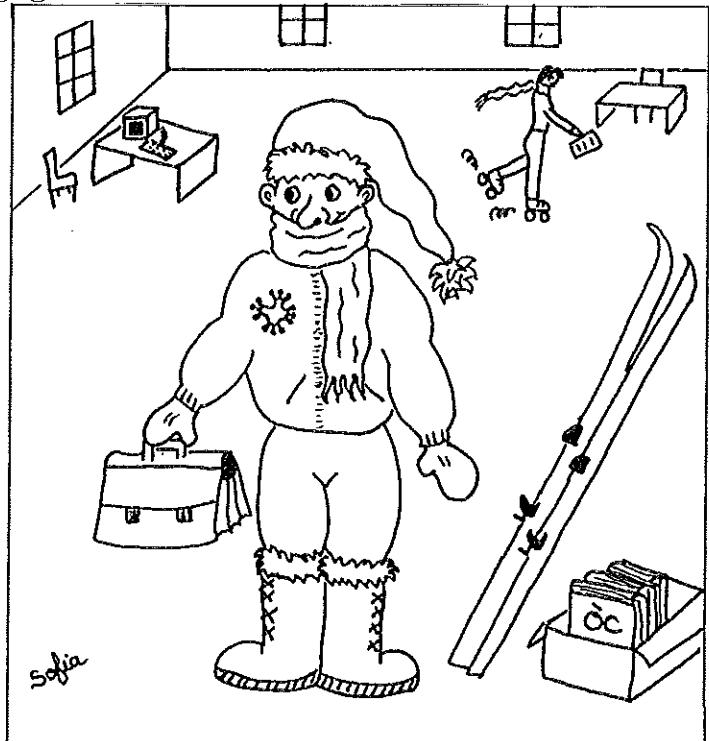
@ Tot que càmbia un còp de mai !

D'unes comenceron aquesta setmana d'estagi per un pauc de torisme besierenc. De fach, lo centre de formacion aprofechèt nòstra abséncia per mudar. Un còp la bona adreça e lo bon plan trapats, aguèrem de dificultats per reconéisser Felip, Jaumeta, Genevièva, Carina e Mostafa tan semblavan pichòts dins aquel membràs ! De plaça solid, ne manca pas, n'i a per tot lo mond. Aladonc, nos sèm plan installats en prene d'aise. Çaqueula, mièja ora puèi, se riscava pas de nos mancar tant aviam amolonats de mantèls per compensar lo calfatge pas encara completament al ponch. En mai d'aquò, dins los cartons de la muda, doblidèron de i botar lo fogal, tota una organizacion es donc de metre en plaça per que nòstra tropelada pòsca anar manjar e dormir. Mas de tot biais, dison que de bolegar fa lo vin melhor.

De cambiaments, n'i aguèt d'autres. O avètz benlèu remarcat dins lo títol d'aqueste jornal, la talha de la còla nòstra a encara cambiat : sèm dètz e uèch tornar-mai. Traparez d'explicas aquí dessús en pagina 2.

Encara un cambiament (previst aqueste còp), avèm començat nòstre modul 2 : novèla escòla, autre cicle... la nòstra experiéncia camina pauc a cha pauc. Descobrissèm mai prigondament lo travalh d'un regent de Calandreta, amb sas dificultats mas tanben tot lo plaser que nos pòt portar. Subretot en aquel moment ont se prepara Nadal amb sos cants, sas decoracions, sos presents e son ambient festiu. N'aprofecham per vos desirar de bonas fèstas... e una bona lectura del nòstre jornal !

Valèria M, Mònì

L'ivèrn qu'arriva mes lo solelh que demora dens la nostra còla

SOMARI

L'anar de la còla *Cecilia, Jan-Luc*

Arremerciments *Jan-Luc*

Contar l'istòria d'ua vila en cartas *Jòrdi, Annia, Frederic*

La memòria d'un vilatge *Annia*.....p 2

Matematicas agradiwas entau CE1 *Jòrdi, Evelina*

Receptas matemáticas *Audrei*

Mots de mainatges *Murièla, Valèria D, Maria-Noèla*.... p 3

Un moment de gastronomia : la còca basca *Sofia*

Solucion del problema de matis *Maria-Noèla*

Mots crosats *Mònì* p 4

L'anar de la còla

£ Ua navèra setmana que s'ei debanada dens un navèth centre de formacion situat a l'ostau de las associacions de Besièrs. Nadau qu'arriba lèu e dab eth, la vaduda de Jèsus. Ací n'ei pas Jèsus qui ei vadut mes la nena deu neste companh Felip Jolièr qui'ns devó quitar precipitadament dimères 25 de noveme : Calandreta qu'ei plan en marcha ! Felicitacion au navèth papà mes sustot a la coratjosa mamà e visca Rosana Filo Sofia.

Sinon, ací que tribalham hòrt e que ns'encaminam cap a ua presa en man deu neste problema en matematica. Qu'avem hèit grops de nivèu tà ua mes bona efficacitat de tribalh e de compreheson.

Plan segur, non avem pas mancat com de costuma de tastar produits regionaus. Aqueste còp Sofia que'ns a portat vin de Juranson e còcas bascas, Evelina un famós hromatge d'aulha de casa, lo tot acompañat de cançonetas polidetas...

Au còp qui vien...

Cecília, Jan Luc

Arremerciments

£ Aquesta setmana qu'avem après que dus deus nostes camaradas de la promocion que'ns an quitat. Arren de grèu de tot biais, nat de mort plan segur, mes simplament dus desparts:

Lo de Capucina Ruiz (Capucin entaus intims). Qu'ei estada aperada devath los drapèus , pas los de l'armada francesa mes los de l'educacion nacionau (l'auta confraria). De tot biais Capucina, saluda plan aqueth beròi monde de la nosta part e parla'us de Calandreta e d'Occitània... qu'aimaràn que'n soi segur....

E tu Patrici Arnaudo, t'en bates qu'ès niçard. Qu'as causit de t' embarcar sus un aute batèu. Ací qu'avem gahat lo virus deu "Piló". *C'est un jeu d'argent qui te coûte pas un franc.* Lo Patrici qu'ei partit, lo piló qu'ei demorat dens cadun de nosaits. Que pòdes partir tranquil qu'averàs deishat la toa mèrca. A cadun de trobar "*le bon filon*", la bona dralha.

A tots dus, que'ves desiram de tot còr ua bona e longa vita e un bon aviéner dab plasers. Mercés tau vòste dinamisme e tà la vòsta simpatia.

Adishatz e au plaser de'ves tornar véder.

Jan-Luc

Contar l'istòria d'ua vila en cartas.

£ Lo Felip ensagè dab los calandrons de Clapàs de'us contar dab mapas l'istòria de Carcassona on èran anats visitar la vièlha vila dab lo lor regent . Los amuishè dessenhys de l'evolucion de la ciutat dinc au siècle tretzau quan Carcassona estò presa peus crosats en 1210, puish un plan de la vila baisha dab soas arruas perpendicularas quan lo rei de França, Loís IX, decidí la construccion de la bastida. Las arruas pòrtan enquèra lo nom deus mestiers d'un còp èra. La Catedrau ei un testimòni de la mescladissa de l'art romanic e gotic revist e corregit per Viollet-le-Duc.

Après, los mainats tribalhèn sus ua vista aeriana de la vila actuau. Los hasó reconéisher la ciutat au purmèr plan, los barris de la vila baisha, e au darrèr plan los grans ensembles. Los calandrins avèn lo medish menut, shens los exercicis de reinvestiment, mes dab las remediacions deu Felip Martèl. Lo còp qui vien, visitaram Bordèu e los sons vins, solid!

Jòrdi, Annia e Frederic

La memòria d'un vilatge

£ Valèria M. hasó l'an passat peu Servici de la lenga occitana (director J.F. COUROUAU) ua enquèsta sus la memòria de Bojan-de-Libron, au ras de Besièrs. La podetz léger dens lo bulletin municipau mesadèr.

Annia

Matematicas agradiwas entau CE1

L'Objectiu : navigar sus un quadrilhatge

Npcion purmèra: era *casa* (jòc de dats)

Materiau : un dat roi entà causir las linhas e un verd tà las colonas, un quadrilhatge 5×5 e cinc pions.

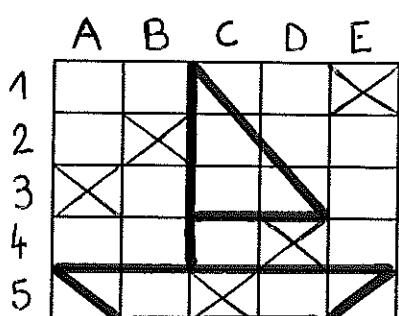
Purmèr, eths mainats que hican eths pions on vòlen sus eth quadrilhatge. Que causeishen per exemple eras plaças qui segueishen : {E1, B2, A3, D4, C5}.

Après, un jogaire que tira eths dus dats e que deu amuishar entaus autes era *casa* qu'a obtiengut dab eth son tiratge. Se s'escad sus ua casa on se tròba un pion que'u se guarda e que ganha un punt sinon se s'escad sus ua casa on non i a pas arren non amassa pas nad punt. Que jòga atau quauques còps e eths autes que hèn era medisha causa. Eth qui ganha la partida qu'ei eth qui a avut eth mes d'escadença e donc qui s'a amassat eth mes de pions.

Npcion dusau : eth *nud* (dessenha'm un batèu)

Introducir era npcion de **nud** en amuishar eth crotzament d'ua linha dab ua colona puish, eths mainats que devan construsir la sequéncia deus nuds qui permet de dessenhlar eth batèu que veden, en partir d'un nud e en virar per exemple dens eth sens d'eras agulhas d'ua mòstra.

Jòrli, Evelina

¤ Siáu a faire de copias a la maquina (sabèm que de copias, n'avèm de faire...) e una chata m'espèra per intrar a son ostau. Coma a enveja de m'ajudar, pren lei copias a la sortida de la maquina. Charra un pauc amb una autra chata puei reven per prendre lei darrierei copias. Quora ai acabat me fa: « Tè, regarda un pauc, aquelei copias son plus caudas. Te lei fau faire encara un pauc caufar. » (A respècte dei copias que son caudas au moment que sòrtion de la maquina).

Maria-Noëla

Recèptas matematicas

@ Per escriure los nombres de 0 a 5 es facil. Sufis de prene un imatge de la vida. Per lo un, cal causir l'imatge d'un i sens ponch amb una granda coa que va en rière. Per lo 2 : se dire qu'ennaut i a una pichòta bocla, un trach al travèrs e enfin un pichòt trach enbàs. Pel 3 se cal dire qu'es una femna qu'espèra un nenon : amb una peitrina e un gròs ventre que la tòca. Pel 4, se dire qu'es un fautuèlh amb sonque un pè. Pel 5, un trach orizontal, un vertical a esquèrra puèi un gròs ventre e pas un gròs tafanari. Vaquí l'escritura dels nombres de 0 a 5. Ai tastat aquela recèpta sus de pichons de granda seccion e èra fòrça risolièr.

Audrei

Mots daus mainatges...

@ Remèsi (MS) que vei N'Deye Lise (una drolleta qu'es mestissa) se desvestir :

-Mas, ela es negra de pertot ! ?

La representacion del mond dels enfants...

@ Aprèp lo jòc « Qual es que manja aquò ? », passam al de « Qui dormís aquí ? ». Parlam de totes los animals quand Florian nos ditz : Avèm pas dich ont dormís la mirgueta ?

Regenta : E ont dormís la mirgueta ?

Florian tot content de nos mostrar son saber :

Dins un *piège à* mirgueta ! [dins una trapèla de miruetas]

Murièla

& Qu'es l'istòria d'una estagiària qu'arriba sur son luòc d'estagi per lo prumier còp, au començament de la formacion per estar regenta de calandreta.

En espòrt, lo regent fai córrer los escolans dau cors mejan a l'entorn de l'airau. Un moment après, un mainatge qu'a fòrça corregut ven espiar lo tableau d'estadísticas dau regent e afirma, fòrça content d'eu : « Sei negre, sei negre ! ».

Alaidonc, l'estagiària a dau mau per comprender çò que se passa. Qu'es nonmàs en veire lo tableau de correspondéncias dau temps botat per córrer e de las colors emplejadas dins la pedagogia institucionala que se rend compte que quò vòu dire que queu dròlle es fòrt en endurança.

Daus uns còps, l'estagiari deu tirar au clar de las situacions un pauc misteriosas...

Valèria D.

Recepta deus Bascos los nostes vesins

La còca basca

£ « Bèth temps a, que calè ua hèita de las granas, la fin de las seguèras, per exemple, tà qu'aparescosse aquesta còca sus las taulas, au País Basco. Qu'èra garnida de ceriesas de las negras ».

Tà 6/8 personas :

Tribalhatz 150g de sucre en podra, un ueu, $\frac{1}{2}$ culhera deu cafè de zèst de citron, ua pechicada de sau. Quan la mescla vad escumosa, ajustatz chic a chic 150g de boder moth e 200g de haria. Acabatz de prestir, rotlatz en bola e deishatz pausar 30mn au fresc.

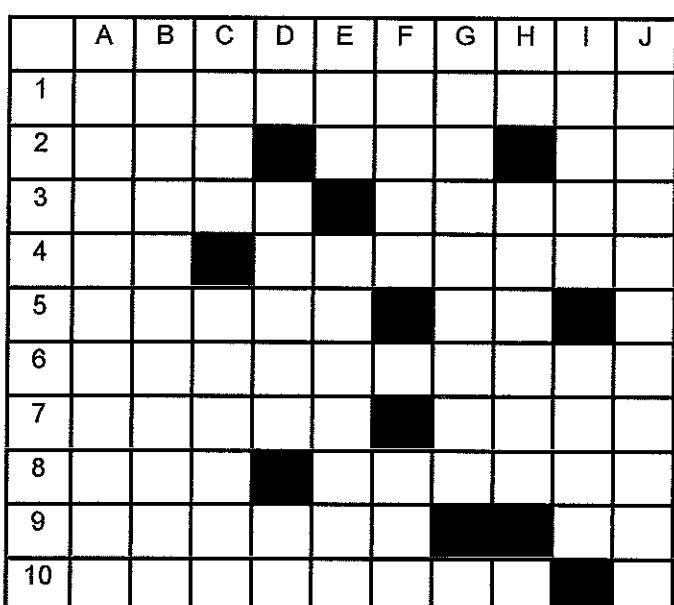
Hètz borir $\frac{1}{4}$ 1 de lèit dab $\frac{1}{2}$ teca de vanilha. Dens ua tarrissa, tribalhatz 2 jaunes d'ueus, 50g de sucre, 30g de haria. Barrejatz la lèit cauta. Tornatz barrejatz dens la cachòla e hètz espessir en virar sus huec deus doces. Retirar deu heuc au purmer bolhon. Estenetz 20g de boder sus la crèma e deishatz-la en hredir. Tiratz los òs de 250g de ceriesas negras, hètz-las còser 10mn dab 50g de sucre.

Estenetz los 2/3 de la pasta dens un motle boderat. Barrejatz la crema cocassèra, puish la compòta de cerisas, estenetz la pasta qui demora, sodatz las dues espessors dab drin d'aiga. Dauratz au jaune d'ueu, dessenhatz dessús dab las dents d'ua horqueta e hètz còser 45mn au horn termostat 5/6.

Bon appetit !!!

Sofia

@ MÒTS CROSATS

Orizontalament :

1. Dispausa. A. S'arruca (s').
2. Aquò a pas d'importància. B. Visitaire de chiminièiras. Enfanton. Es en Anglatèrra.
3. Anets. Membres. C. Vam. Cantaira Egipciana.
4. Fin d'infinitiu. Culhida de D. Font. Prefix. Decembre.
5. Meissonar. Pronom. E. Qualques meses. Paire de Mona Lisa
6. Jamai vuèg. F. Fau fisança. Branca de sap.
7. Tancan la boca. De non ! G. Non confessats.
8. Asirança. Pas aquí. H. Lhauç.
9. Avarícia tala qu'a amagat I. Tròc de ligam pel blat. Pas una letra de son nom. rapid. Passatge d'un riu.
10. Coconar. J. Metre al fial.

Verticalament :

Mònì

LO CORRIÈR DEL LEGEIRE : ton vejaire nos interesa, e mai, es preciós per melhorar aqueste jornal.

 La còla Rogèr Lapassada qu'arremercia Sénher C. Rapin tà la soa letra de sostien que'ns hasó gran plaser. Aver un testimòni de legidor sus nostre journau qu'ei ua ajuda preciosa e un encoratjament vertadèr tà contunhar dens la nostra dralha.

UN PAUC DE MATEMATICAS... (RESPÒNSA).

Fau dubrir cada saquet e dins lo premier, prendre una bilha. Dins lo segond, doas bilhas, dins lo tresen, tres bilhas... Anar coma aquò fins au derrier (dins lo derrier, prendre 10 bilhas).

Coma sabèm que cada bilha pesa 1g mai que dins un saquet, lei bilhas fan 0,9g, se trobam que la pesada fa 54,9g, sabèm qu'es dins lo premier que lei bilhas fan 0,9g...

Maria Noèla

An participat al jornal :

Cecilia MANNONI, Valèria MARTY, Murièla DOURS, Sofia ANE, Valèria DESMARTIN, Annia LESCA, Evelina PRU-LESTRET, Jan-Luc MONGAUGE, Jòrgi LAMARERE, Maria-Noèla PIERACCI, Frederic PRAT, Mònì ALLAYA, Felip JOULIER, Ellan BLANCHER, Andrei TEISSONNIER, Gislène GEORGES e Domergue SUMHEN.

Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas

MVA, 15 carrièira del General Marguerite

34500 BESIÈRS 04.67.28.75.36

Responsables : J. ARRIBAUD e F. HAMMEL

jornal a gratis

Quasi vint

Per bon
un vin
Tà bòn

Nº 6 98-99 - 29/01/99

Jornal Occitan de la còla Rogèr LAPASSADA, en formacion iniciala de primièra annada al Centre de Formacion Pedagogica de las Calandreta

- Editoriau -

@ Aprèp doas setmanas de remplaçaments e d'estagis en responsabilitat, los estagiariis de la còla son tornats al centre e en fòrça : sèm quasi vint tornamai. Non, los estagiariis an pas trobat la recèpta par se multiplicar ! Una autra jurada, una setmana fa, permetèt a tres futurs regents de Calandreta de non rejónher. Nòstra còla aculhís una Tolosana, Martina. Amb Jan Cristòl que nos ven de Valençà, podèm apondre aital un novèl bocin al copacap de la carta occitana. E per acabar, la còla s'enriquis d'un autre musicaire Jiròni de Rabastens amb sa polida lenga. A prepaus de musicaire, n'avèm ja un brave e poiretz trobar una de sas creacions dins aqueste jornal. Pels novèls, l'integracion serà segurament fòrça aisida e puèi los anam ajudar ! Pel trabalh e per l'ambient. Per aquò far, avèm començat per la tasta de la setmana, poiretz trobar d'informacions dins aqueste numéro. Mai seriós ara : es fòrça important de legir la letra ont avèm fach part de la nòstra crenta sus l'evolucion de l'ortografia occitana.

Gislèna, Maria-Noèla, Murièla, Valeria M

SOMARI

L'anar de la còla Isabèla, Cecília, Audrei
Las dètz règla d'aur Elian, Sofia

p 2

Conte Mòni
Letra ubèrta... Evelina, Valeria D., Jòrgi, Frederic p 3

Proverbis Oc, It, Fr Martina
Cançon Jan-Luc
Letra ubèrta Jan-Luc
Letra al Conselh de la lenga Mòni, Maria-Noèla
Exercici d'entrainament Mòni

p 4

Signes de reconeissença de las diferentas variantas de l'occitan qu'utilisam :
£ = gascon ; & = limosin ; □ = provençau ; @ = lengadocien

L'ANAR DE LA CÒLA

Aprèp una setmana de remplaçament intensa , nos sèm tornats trapar al Centre de formacion. Avèm agut un escambi sus aquel subjècte amb Renat Laffitte, es consolant de veire qu'avèm totes mai o mens los meteisses problèmas : es a dire trapar nòstra plaça dins lo grop-classa ja establitz...

Diluns de ser, avèm tastat un pastisson salat que se sona la Tièla , una especialitat de Seta e lo tot arrosat de PICAPOL DE PINET.

Sèm fòrça contents d'aver tres novèls companhs de camin : Jiròni, lo cantaire-musician , Joan-Cristòu, l'istòrian discret e Martina, per qual tot va « Bene ! » Desiran que se sentiscan plan amb nosautres e lor disèm encara un còp BENVENGUDA ! ! ! !

Isabèla, Cecília e Andrei.

LAS DÈTZ RÈGLAS D'AUR TÀ VADER UN BON REGENT DE CALANDRETA.

£ Abans tot, un bon regent de Calandreta que minja en òc, que tribalha en òc, que drom e saumeja en òc, e sustot que pensa e parla en òc. Lo francés qu'ei sonque reservat tà l'administracion, e dens la vita non ne manca pas enqüera.

I

£ Un bon regent Calandreta, que llèva tostemp lo dit en classa tà demandar la paraula . Atau qu'a pausat temps de paraula (lo consellh, lo Que de nau etc...) tà's poder exprimir un drin.

II

@ Un Regent calandreta sap faire un fum de causas amb sas mans, per exemple pintrar (sa classa), faire de traucs dins la paret per botar las laissas qu'aurà fachas.

III

£ Au regent Calandreta que li agradan las danças folcloricas e los cants tradicionaus. Que's desvelha dab Nadau, que canta « l'Estaca » e « l'Immortau » quan encontra un autre bon regent, e que's cocha après aver vist Canivet. Aquò qu'ei la hèsta !

IV

@ Un regent Calandreta contribuís al repòblament de França.

La primièra causa de l'afflaquiment de l'escola publica son los mejans de contracepcion e aquò lo regent Calandreta o a plan comprès : Quatre mainatges de regent per classa, vaquí la tòca.
(Existis vertadièrament ! !)

V

£ Un bon regent Calandreta que torna tà casa sonque la dimenjada, un còp totas las amassadas nueitivas passadas (C.A. etc...) de la setmana. Que s'ei adobat un endret dens la classa tà i poder dromir deu diluns dinc au divés.

VI

@ Lo bon regent Calandreta a legit Oury, Vásquez, Lafitte, Dolto, Brissiaud, Charpac,...(per la tièra completa, se referar al CIRDOC).

VII

£ Un bon regent Calandreta qu' a tostemp mantuns libes suus braç, mila papèrs dens la soa saca e gredons plen las pòchas. Com un obrèr qui s'arrespècta, qu'a los sons utis devath la man, près tà tribalhar.

VIII

@ Un bon regent Calandreta a totjorn son minitel amb el, e en cas de problèmas sap que li cal picar : « 36 15 Aprene...I a lo fuòc. Connexion »

IX

£ Un bon regent Calandreta qu'ei tostemp lo purmèr dab las banderòlas sus las barricadas tà cridar « Melhoracion a l'article II de la Constitucion ». Qu'ei tostemp près tà har la purmèra pagina de la UA.

X

@ Fin finala, lo bon regent Calandreta es un aventurièr collut dins l'arma.

Lo projecte Calandreta es son ideal prigond, los enfants d'èssers sensibles que per eles aurà la paciencia necessària de los veire s'espelir.

Elian e Sofia

Lo conte de la nívol e dels cinc rais del solelh

Un matin, lo solelh s'èra levat content. Èra montat planplanet dins lo cèl, aviá desplegat un a un sos cinc rais, e aviá començat, coma cada jorn, son trabalh d'esclairar e de calfar lo monde. Mas subran, una nívol arribèt. Aquela nívol passèt dabant lo solelh e li amaguèt un rai.

« A ! A ! Solelh ! çò diguèt la nívol, t'empachi de faire ton trabalh, que t'amagui ! »

« Pff ! respondèt lo solelh ! M'amagas pas qu'un rai, me'n trufi ! Que me'n demòran encara quatre per faire mon trabalh d'esclairar e de calfar lo monde. »

Alara, malcontenta, la nívol aprfechèt un buf de vent per se'n anar. Lo ser, lo solelh tornèt plegar sos cinc rais e se colquèt.

L'endeman matin, se levèt content. Montèt planplanet dins lo cèl, despleguèt un a un sos cinc rais, e comencèt, coma cada jorn, son trabalh d'esclairar e de calfar lo monde. Mas subran, la nívol arribèt, s'èra facha un pauc mai bèla. Passèt dabant lo solelh e aqueste còp, capitèt de li amagar dos rais.

« A ! A ! Solelh ! çò diguèt la nívol, t'empachi de faire ton trabalh, que t'amagui ! »

« Pff ! respondèt lo solelh ! M'amagas pas que dos rais, me'n trufi ! Que me'n demòran encara tres per faire mon trabalh d'esclairar e de calfar lo monde. »

Alara, malcontenta, la nívol aprofechèt un buf del vent per se'n anar. Lo ser, lo solelh tornèt plegar sos cinc rais e se colquèt.

(... e aital un rai de mai cada jorn, fins a çò que la nívol venguesse una nivolassa e qu'amaga los cinc rais del solelh...)

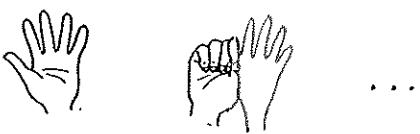
« A ! A ! Solelh ! çò diguèt la nívol, t'empachi de faire ton trabalh, que t'amagui ! »

« M'amagas mos cinc rais, me'n demòra pas brica per faire mon trabalh de calfar e d'esclairar lo mond ! » Alara lo solelh se metèt a plorar. E coma lo solelh plorava, la pluèja se metèt a tombar.

Es aital que sovent, quand la nívol capita de se faire pro bèla per amagar totes los rais del solelh, la pluèja ven asagar lo mond.

E cric e crac, mon conte es acabat.

Mònì

£ Letra ubèrta aras familhas d'arcuelh

« A Calandreta, non cau pas aver paur de viatjar, de cambiar d'escola o de har navèras coneishenças .», qu'ei çò qui'ns an dit ara rentrada !

Qu'avem verificat, pendent eth neste pelegrinatge que eths encontres que son numerós e rics.

Nosautes, que vienem de luenh quan arribam a Carcassona, a Castras, a Banhèras o a Pàmias dab eth neste accent e eras nostas costumas drin desparièrs, eths nostes bagatges plan pesucs, un appetit de cada moment...

Vosautes, plan aimables, que'ns arrecebetz com reis : cramba individuau plan cauhada, television, sala de banh on demoram mei d'ua òra e sopa plan fina. Que'ns càmbia deths entrepans, deras pastas hredas dab tripas o « chili con carne » mau escalarit que crompam ath subremercat deth canton !

En mei deths plats famós qui'ns aprestatz, qu'aprenem a conéisher eths mainats de duas faiçons. Aquò que'ns balha ua experiéncia unica. De segur, còps que i a mesentenuts o petitas benalejas : que n'i a qui gahan un raumàs quan desbrombam de ns' alucar eth cauhatge, que n'i a qui demoran hens era sala de banh ja que tota era familia a de lavà's !!

Que n'i a d'autas, plan aunèstes que non vòlen pas trop serví's a taula donc après qu'an hamí e que's lhevan era nueit tà manjar fruta o un tròç de puç...

Que'vs copam tanben causas, Valèria D... hòrt desastruga que copè un bòlo o un veire cada setmana, Valèria M... que copè un horn de micro ondas (qu'avè plan servit), Frederic P... que hasó càder ua taula cargada de documents e de libes (ath moment de vos deishar enfin en patz...), qu'a tanben aprestat eth cafè d'ua navèra faiçon dab aiga Vouvic ar' irantge, Jòrgi, eth, tot en ajacà's, que copè un pè deth lièit (mès eras termitas que l'avèvan ajudat ...).

Non sabem pas tostems quin vos cau arremerciar, alavetz que'vs portam causas de casa : sovent vin e porcalha, tot aquò que permet eths escambis « pòrco-culturaus » e eras discutidas shens fin sus eras preparacions de tau o tau especialitat.

Enquèra un còp, un granmercés de'ns plan voler arrecéber e ja que non hasem pas véder qu'èm mei qu'urós deth vòste arcuelh.

Evelina, Valeria D., Jòrgi, Frederic.

PROVERBIS

@Occitan :

Solelh rogisson
Bel temps levant

Que va plan
Va ben
Que va ben
Va longtemps

Italian :

Rosso di sera
Bel tempo si spera

Chi va piano
Va sano
Chi va sano
Va lontano

Francés :

Rouge au couchant
Beau temps au levant

Qui va doucement
Va sûrement
Qui va sûrement
Va longtemps

Martina

£ Cançon : Visca Calandreta.

Jo vòli har en passant , quauques vers de poesia
Segur de pòca valor, au diable l'acadèmia
Sonque díser dab espèr, cridar dab alegria
Non jamés non moriram , qu'ei viva Occitània

Qu'èm ací un vintenat, de gojats de gojatetas
Dens la promoción d'augan , e que hèm vader l'erbeta
Color d'espèr qui serà , doman lhieu las fòrças vivas
D'aqueth sud de tots aimat, los pèis d'Occitània

Que tienem sincerament, a guardar las diferéncias
Cada lòc a son parlar, plan bastit dab coeréncia
L'arrespècte que n'ei la clau, joguèm donc la sinfonia
De tots aqueths bêths parlars, los parlars d'Occitània

Auseron tu qui saps tan , segoteish te las aletas
E vè díser au monde grand, de qu'ei l'òra que s'aprèsten
Que los temps que van cambiar, car segur que't tienes dreta
Uei que hestejas vint ans, longa vita Calandreta .

Jan Luc

£ Letra ubèrta.

Lo neste ministre de l'interior qu'ei ara plan sortit de l'aubèrja, d'aqueth maishant trepàs ...La polícia nacionau qu'a gahat vam e fòrça desempuish e.nosaits ací au centre qu'ac avem trobat , que se n'èm aperçebut .Taus qui coneishen lo larèr de l'on minjam , que devén coneisher tanben los famos animators principaus deu comissariat de policia de Besiers. En efèit , cada dia au moment deu minjar que'ns costejan e que's vienen hicar au bêth miei de la taulejada prevista e aprestada tà nosaits.Aquò si n'ei pas hèit tà ns har cagar que s'i sembla hèra . Ne i avosse pas nada plaça aulhors qu'ac poderem concéber ; mes alentorn qu'ei vueit ... Dividir tà miéller governar qu'ei tostems la loa devisa... Qu'ei vertat que nat reglament interior pròpi au larèr ne'us defend de's hicar de l'on vòlen mes, aparentament l'arrespècte non hè pas partit de la loa faiçon de funcionar ...De tot biais que'us arremerciam plan e que'us enviam de bêths potons ...Visca los reisenhaments generaus mes com ditz la cançon, si tiram tots, segur que tomban, tomban, tomban.

Jan-Luc

LO CORRIÈR DEL LEGEIRE : ton vejaire
nos interèssa, e mai, es preciós per melhorar
aqueste jornal.

@ Letra al Consell de la Lenga Occitana

Sénhers,

Nos an plan dich, a Calandreta, que caliá respectar las preconizacions del Consell de la Lenga Occitana. Rai. La tòca d'aquesta letra es pas de refusar vòstras decisions. Mas... sèm a patir ! Avèm acabat per clavar de vos escriure çò que nos tafura : caliá decidir entre las formas « dimarç » e « dimars », mas per de qué tornar a la « t » de *dies Martis* que se pronuncia pas enluòc o gaireben ? De nòstre ponch de vista de transmeteires de la lenga, l'etimologia dèu pas justificar de cambiaments que sián de complicacions. Los enfants an ja pro de mal per aprene l'ortografia (subretot qu'an de l'aprene tanben en francés), per de qué cambiar la grafia de mots corrents coma beçon o meçorga ? La grafia amb « ss » geinava pas la lectura.

Nos sembla que vòstre ròtle es de nos ajudar dins nòstra practica de l'escritura normalizada, mas pas d'apondre de dificultats novèlas.

Benlèu que seriá plan que faguèssetz dintrar dins los paramètres de vòstra soscadissa los enfants qu'aprenon l'occitan, que ne son l'avenidor, e qu'an pas de besonh de se complicar l'existéncia amb de debats d'especialistas.

Amb tot lo respècte qu'avèm pel trabaill bèl que fasètz per la lenga,
De còr e d'òc,

La còla Rogèr Lapassada.

@ Vaquí un pichòt tèxt per s'entraînar a aplicar las darrièreas preconizacions del Consell de la Lenga Occitana (de legir a nauta votz en faire plan mèfi a l'accent tonic !)

Uèi sus mon agenda : « Lo dimarts 8 de març, cinèma amb las beçonas Sara e Betina. »

Tron de non ! E ieu que trantalhavi entre la partida de rugby Zimbabwe-Cuba e lo sólo de piano a l'opèra ! Tan pièg, contarai una meçorga plan bèla a mas amigas. « Adieu Sara, pòdi pas sortir que soi comol de buçòls : benlèu que me soi fach fiçar, o es una crisi d'eczèma, o alara es qu'ai pas suportat lo clima de Panamà. Çaquelà, nos caldrà nos veire qu'ai de vos mostrar los polits panoramas que filmèri amont amb ma camèra vidèo, ai tanben de polidas fòtos. » Un còp aquel messatge daissat, ensagi de partir amb la moto : en pana ! Me'n vau prene lo mètro, vaquí que m'engani de numèro ! Bon, crèsi que fin finala, me vau comandar una pizza d'un quilò e demorar coma un pashà sus mon sofà en pèl de zebú. Lo vendeire de pizza voliá que lo paguèsse en euros, e coma n'ai zèro, m'acontentarai d'una tassa de chantilhi e d'un whisky. »

Mònì

An participat al jornal :

Cecilia MANNONI, Valèria MARTY, Murièla DOURS, Sofia ANE, Valèria DESMARTIN, Evelina PRU-LESTRET, Jan-Luc MONGAUGE, Jòrgi LAMARLÈRE, Maria-Noèla PIERACCI, Frederic PRAT, Mònì ALLAYA, Elian BLANCHER, Andrei TEISSONNIER, Gisèle GEORGES, Isabèla BOUGES, Jiròni POUPINET, Martina CLEMENTE, Joan-Cristòn GARNIER e Domergue SUMHEN.

Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas

MVA, 15 carrièira del General Marguerite

34500 BESIERS 04.67.28.75.36

Responsables : J. ARRIBAUD e F. HAMMEL

jornal a gratis

Per bon un vin Tà bòn

Nº 7 98-99 - 12/03/99

Jornal Occitan de la còla Rogèr LAPASSADA, en formacion iniciala de primèra annada al Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas

-EDITORIAU-

Adishatz a tots .

Carnaval qu' ei donc passat e plan passat e cadun qu' a carnavalejat dens son lòc, dens son parçan . Las vacanças tant aimadas que son ara acabadas e lo tribalh qu' a repres los sons drets. Ací au centre combatejam tostems cada dia mes, per'mor qu'èm en plea preparacion de tant de causas desparièras. Plan segur *los 20 ans de Calandreta* que s'aprèstan. Lo tribalh de la nosta promocion que serà triple tad aquera ocasion :

1 / Aprendissatge d' ua cançon especiaument creada taus 20 ans (paraulas e musica).

2/ Segurament ua dança occitana.

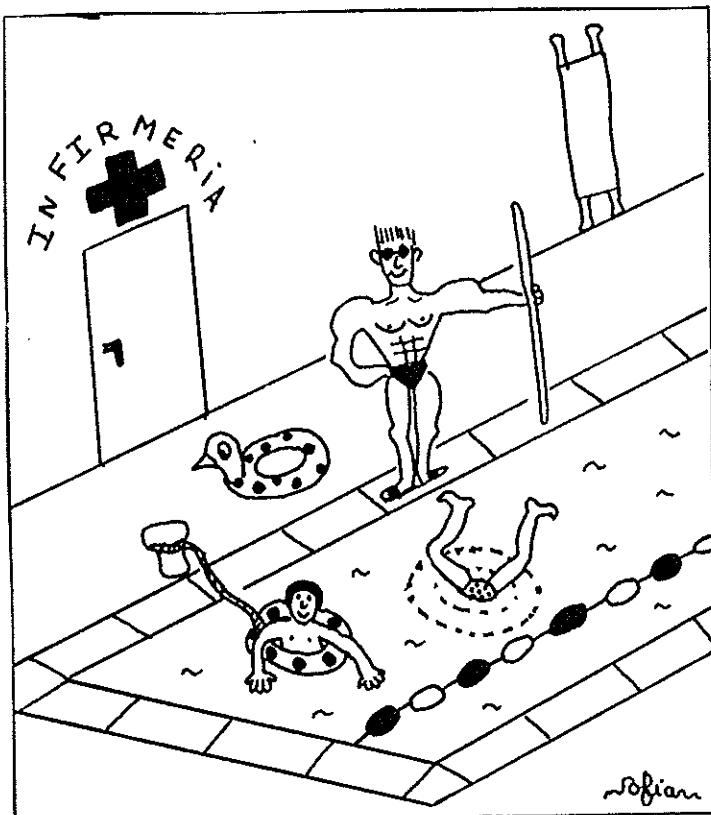
3/ Ua grana tela pintrada per nosais.

D' auta part que hem lo dessenh deu camisòt de la promocion Rogèr Lapassada.

Per çò qui ei de las causas navèras qu' anèm peu permetre còp a la piscina a Pesenàs. Tot aquò, qu' ei tà's preparar au concorsde l' IUFM tà l'an qui vien . Per segur , ne haram pas lo campeonat deu monde de natacion mes solid de que haram efèit e impression cap aus examinators...

Aquò, qu' ei tau *Que de nau*. Sinon tot que camina beròi dab tostems autan d' estrambord e d' ahida. La promocion tota que tien a arremeciar a tots los liegidors qui' ns an escrivut aquesta setmana tà' ns balhar los lors avis sus las causas e las preocupacions qui avem cap au neste tribalh.

Jan-Luc.

SOMARI

L'anar de la còla.....	p2
Un dia tipic deus hòus d'un regent	
Calandreta.....	p2
Carnaval es arribat.....	p2
Daus calandrins subrondats	p3
La clareta.....	p3
Antidòt	p3
Leiçon de vita.....	p3
Istòria de formatge.....	p4
Enigma.....	p4
Corrièr del legeire.....	p4

L'amar de la còla.

Aprèp aver començat los moduls 2-3, e de vacanças plan apreciadas, nos sèm tornats veire al centre de formacion per una setmana plan cargada.

Dimèrces de ser farem un cabús pichòt, esperem que lo crocodil nos manjarà pas e que i aurà pas trop de pèiras al fons de l'aiga. Los flotadors son disponibles a l'acuèlh, pel BOCA-BOCA veirem pus tard. Las inscripcions se fan al 3615 Còde Rogèr Lapassada cambra 101 aprèp 23 o !!!...De seguir...

Grandmercé a Valèria, Frederic e Joan-Cristòu per lors denadas lechosas qu' avem manjadas a la tasta dimarts de ser. Los pastissons èron fòrça bons , LO GALHAC e LA CLARETA de DIÀ tanben .

Se cal pas far de lagui, i pas agut de negats a la piscina mas lo còde marcha totjorn .

Cecilia , Isabèla, Martina, Andrei.

¶Un dia tipic deus hòus d'un regent Calandreta.

1er episòdi.

£ 6ò : La doça campanassa deu desvelh que soa l'òra de lhevà's :RIIIIIIIIIING !!!

@ 6ò30 : Se cal desrevelhar ! Es pas tant qu'un regent Calandreta es un fenfantàs, mas defòra del lièch fa fresc, subretot se i a pas vertadierament lo fuòc.

¤ 7ò : Se fau bolegar !

£ 7ò30 : Enfin lo regent que's lhèva lo cap dens los crums . Mes quan ved lo retard pres au lhèit , que va a hum de calhaus préner ua docha torrada (pr'amor ne dèisha pas lo temps a l'aiga de cauhar ; n'a pas lo temps, que i a lo huec). Que's vesteish dab las purmèras pelhas qui s'arrossegan per tèrra dens la cramba : la bugada n'ai pas hèita en pr'amor tostamps deu manca de temps.

¤ 7ò45 : Lo forn micro-ondas grand amic dau regent Calandreta li fa caufar lo cafè en doas segondas. Es pasmens ben lo progrès !

£ 8ò : Que crotza los dits davant la veitura tà que desmarre.

@ 8ò36 : Fin finala, la veitura a un còp mai plan marchat. 30 minutats de quicha-frena e 6 minutats per arribar a l'escola .

¤ 8ò40 : Après lo bonjorn matinau, sètge de la maquina de fotocopiar .

@ 8ò59 : A l'ora un còp mai (chiffrar a la possibilitat de se levar mai tardier deman de matin).

¤ 9ò : La classa comença. Sempre dos ò tres pichons que vòlon pas levar son mantèu... Aquò vai.

Après un desenat de minutats en atalhiers liures, leis enfants se recampan au canton per lei rituaus e una presentacion de la jornada e leis activitats pòdon començar.

¤ 9ò45 : Cadun son mestier, un enfant pòu alestit lo gostar dau temps que lo regent se va cercar lèu lèu un pastisson fins de prendre de fòrça que n'aurà de besonh.

£ 10ò30 : Lo regent que va préner lo temps de bohar un drin pendent la recreacion tà caçar lo flaquer de la matiada. Mes per malastre qu'ai lo son torn de susvelhança.

¤ 10ò50 : Fin de la recreança, lo mestre a oblidat d'alestit la pintura per l'activitat seguenta. Per anar un pauc mai lèu, vòu descopar lei fuelhas e netejar lei pincèus tot d'un temps... De pintura, n'i a de pertot !

¤ Fin dau 1er episòdi : £ Si voletz conéisher la seguida que cau esperar lo jornau 8.

Maria-Noèla, Elian, Sofia

CARNAVAL ES ARRIBAT...

Quant èran polits tot aquel mond vestits e pintrats coma pas jamai vist en Bearn coma a Castras. A Lescar, d'Indians pacifics e a Castras vestits de petaçons totes èrem prèstes per un passa-carrièira bruchós, gaujós jos una pluèja de confetis {paperolet GAS}.

En Bearn, lo Sant Pençard, desguisat de vaquièr marrit,mena lo cortègi dels calandrons qu'avián fòrças acusacions contra el : per exemple tuèt totes los bisons d'America del Nòrd. Pendent doas oras la vila foguèt nòstra aprèp èsser anats quèrre las claus de la vila a la comuna.

A Castras de musicians menavan la Tarasca e l'òme Carnaval per la ciutat. Amb las claus de la vila dins la pòcha, en passar per la plaça del mercat, tanben aguèt Jaurés lo seu petaçon abans que lo seguici arribèsse a la riba d'Agot. D'aquí la Tarasca se comencèt lo long viatge cap a Ròse e l'òme Carnaval foguèt jutjat e condemnat.

E de pertot s'acabèt la jornada pel castig just del rei de la fèsta, la siá cremacion amb la ronda dels calandrons al seu entorn, que cantavan « *adieu paure carnaval...* » .

Cal dire que foguèt un brave òme, aquel Carnaval, benlèu, l'an que ven, l'anam pas cremar. Mas aquò, es pas segur.

Na Valèria, En Jordi e En Frederic.

& Daus calandrins subrondats.

Non, i aviá pas d'inondacion a Besiers dau 8 au 12 de març.

Questa setmana, nos lancèrem a l'aiga. Dins la tòca de preparar lo concors, anèrem a la piscina dimecres au ser, istòria de veire si l'aiga nos fasiá pas paur. Qu'era previst de pas i anar tots au còp per pas far montar trop lo nivèu de queu líquid preciós mas fin finala, avem degut prener lo risc. Per çò qu'es de l'evaluacion, quò fuguet terrible. S'agissiá de veire si qu'era possible per nosautres de nos sentir coma daus peissons dins l'aiga. Aquí, lo mai important era de se rendre compte si erèm capables de pas imitar la babòia que trobam dins tota piscina que se respecta e que nada coma una peirassa plombara (normau, perque sem sensats la sauvar de l'onada, quela brava babòia !)

Fin finala, tot se passet pas mau. N'i a que boteren un brave moment per trobar lo panieu de Pesenàs a la surtida de Besiers. Permeteren de pas tots sautar au còp dins la piscineta, e entau, de la pas far subrondar. Questa sesilha nos faguet descubrir jos un autre costat nòstres compairs. Nos permetet de trabalhar mai emb nòstres senses, en particular los de la vuda e dau tocat. Utilizèrem la desmarcha pedagogica qu'avem l'abitud de menar emb los mainatges en classa. En prumier, tastonèrem, puei faguerem una mesa en comun que se 'chabet per daus banhs forçats prolongats en dejós dau nivèu de l'aiga, rasís lo carrelatge...

Valèria D.

La clareta.

Aquela setmana , ai prepausat a la còla de tastar un vin fòrça famós dins la region de Valençà : la clareta de Diá. Es un vin escumós produch dins la valada de Droma. Lei vinharedas se tròban entre la vila de Crest fins a Luc en Diés. Es cultivat sobre mila tres cents ectaras e la produccion de cada an atenhi nou millions de botelhas. La primiera traça de la clareta se tròba dins l'*Istòria naturala* de Plini l'Ancian en setanta sèt de nòstra èra. Es amagestrat segon lo Metòde Diés Ancestrau ambe dos vidats : la clareta e lo muscat. Es aqueu d'aquí que li dona sa sabor aromatica tipica, son gost fruchat. Fau senhalar que dins aquela region, se produtz tanben lo cremant de Diá qu'es classat dins lei vins A.O.C..

Per acabar, fau dire que lo podèm consumar quasi sens moderacion, que conten que sèt a uech gras d'alcòl.

Joan-Cristòu

@Antidòt.

(a la psicopatologia de la vida quotidiana d'un regent de Calandreta)

Teoria, psicologia, observacion : podèm pas demorar a aqueste nivèl quand dintram a Calandreta.

Venèm d' actors amb los mainatges, sèm dins la realitat d' una relacion que cal ensajar de mancar pas.

La P.I. nos ajuda aquí d' èsser presents concretament dins aquel escambi. La P.I. nos apareis pas coma un metòde mecanic mas coma un « quicòm » que se bota en plaça al ritme de la vida del grop de classa. Mercè a ela, començam de prene consciéncia de la satisfaccion del regent : un mainatge fa lo travalh escolar per de que a enveja de crisser e sap qu' es per el qu'apren , e pas per far plaser al regent, que la siá personalitat es respectada. Lo grop-classa pòt escotar cadun e benlèu portar de solucions.

O avèm pas tot dich, o avèm pas tot viscut mas ja çò que ne podèm tirar es lo plaser d' èsser regent e de sentir lo plaser dels mainatges.

Per aquò volèm grandmercejar lo Renat Lafitte e Bregida Vicario.

Gege e Mumu.

P.S. : òc, òc, Felip oblidam pas que lo nòstre plaser es pas çò qu'impòrtà es lo besonh dels mainatges.

Leiçon de vita

« Quand la generositat de l'esperit junhe l'intelligéncia dau còr, sèm dins la veritat. »

Quò es una devisa que quaqu'un m'a balhada ; questa persona qu'aima s'investir dins lo benevolat, en particular emb los enfants. Questa persona m'a dich :

« Quand er pitit, mos professors me disián sovent qu'aviá un rison mocandier. Compreniá pas, me voliá pas mocar de degun pertant. Quò me fasiá mau au còr, era malurós coma las peiras. Un jorn, ai rencontrat un òme que m'a fach la mesma remerca mas que m'a dich en mai : « devriá soschar per escriure una devisa sus ta ressentida per rapòrt a quò. E veiquí, qu'es çò fach. »

A mon eideia quò es una sòrta de leiçon de vita per los que fan daus jutjaments trop daborius sus las gents que coneissen pas pro. Que'n pensatz vosautres ?

Ghislaine

?? ? Enigma ?? ?

@ Per festejar los 20 ans de Calandreta, nos sèm organizats coma cal ! Avèm format cinc parelhs, cadun cargat d'engimbrar una activitat gigantesca ! Jutjatz : las Olimpiadas de las matematicas, una fresca giganta pintada, un maraton Besiers-Pau, una opèra, e la dança de la borrièra'n ròll. Solid, tot aquò es esponsorizat : nos an plan volgut ajudar l'optician Ives Iplan, lo vendeire de subregelat Àngel Atloplat, lo farmacian Simon Cador, Lo patron de « fast-food » Pau Achapauc e la jornalista Elody Zespàs. A vos de trapar qual se maina de qué. Vaquí quelques indicis per vos ajudar :

1. Elodi Zespàs es pas jornalista esportiva. S'es donc pas interessada a la correguda de Cecília e sa companha
2. Las Olimpiadas matematicas son organizadas e esponsorizadas per d'òmes.
3. L'activitat d'Elian e sa companha serà pas esponsorizada per l'optician, qu'estimèt melhor finançar la pintura.
4. Evelina dança amb un cavalièr.
5. Audrei canta plan. Pasmens, ni lo farmacian (qu'esponsoriza doas femnas) ni lo restaurator la volguèron pas paisselar.
6. Àngel Atloplat es apassionat de dança, mas ni Mònì ni Joan-Luc fan pas d'espòrt.

	Calandrin					Activitat					Esponsor				
	Audrei	Joan-Luc	Frederic	Isabèla	Cecília	Mats	Pintura	Maraton	Opèra	Dança	Iplan	Atloplat	Cador	Achapauc	Zespàs
Calandrin	Mònì														
	Elian														
	Evelina														
	Maria-Noèla														
	Jòrdi														
Esponsor	Ives Iplan														
	Àngel Atloplat														
	Simon Cador														
	Pau Achapauc														
	Elody Zespàs														
Activitat	Matematicas														
	Pintura														
	Maraton														
	Opèra														
	Dança														

Calandrin	Calandrin	Activitat	Esponsor
Mònì			
Elian			
Evelina			
Maria-Noèla			
Jòrdi			

Mònì

ISTÒRIA DE FORMATGE

@ S'òm vòl parlar dels formatges d'Avairon, avèm la causida que n'i a fòrça, mas s'òm vòl anar a l'essencial, anam parlar del « RÒCAFORT ». Una legenda plan coneguda ditz qu'un còp èra i aviá un jove pastre que gardava sas fedas prèp « de l'esboden del Combalò ». Una joventa que passava per aquí ganhèt son atencion. Lèu lèu, la volguèt seguir, mas abans, metèt son repais al recès dins çò que se ditz una « fleurine », es a dire, una falha naturala ont bufa un aire totjorn fresc. Aquí, lo jove i doblidèt son pan e son formatge de feda. Qualques setmanas puèi, en cercar una feda perduda, tornèt trapar son pan, e son formatge qu'aviá mosit. La curiositat lo butèt a i tastar. Èra plan bon, tanben, decidiguèt de tornar començar. Vaquí per la pichòta istòria, mas per l'istòria la « vertadièra », sabèm que lo ròcafòrt es fòrça ancian, ja al segle VIII era exportat al delà dels Alps. Son comèrci se desenvolupa totjorn mai e al segle XV pren talament d'importància que lo rei Carles VI signa en 1411 una carta que dona als estatjants de Ròcafòrt lo monopòli de l'afinament del formatge. Enfin, en 1925, se votèt la lei que lo classèt en appellacion d'origina contrarotlada. Qualques indicas ara per sa fabricacion : d'en primièr, cal de lach de fedas. Aquel lach cru, pur e entièr es calhat amb de presura. L'ensemendara amb un quicòm del nom sabent de « *penicillium Roqueforti* » (çò qu'era abans del pan de segal mosit) se fa al moment ont se meton en mòtle. Un còp salats, se meton dins una fuèlha d'estam per arrestar l'evolucion de las mosiduras e per perlongar la maturacion. Vaquí o sabètz tot, podètz donc ensajar de far lo formatge mas ça que la serà benlèu un pauc dificil que l'afinament se fa EXCLUSIVAMENT dins las cavas naturalas de Ròcafòrt.

Valèria M

LO CORRIÈR DEL LEGEIRE : ton vejaire nos interèssa, e mai, es preciós per melhorar aqueste jornal.

Tornam mercejar totes los que nos an esrich a prepaus de nòstra letra al consell de la lenga.
(Quasi vint... numero 6)

An participat al jornal :

Cecilia MANNONI, Valèria MARTY, Murièla DOURS, Sofia ANE, Valèria DESMARTIN, Jan-Luc MONGAUGE, Jòrgi LAMARERE, Maria-Noèla PIERACCI, Frederic PRAT, Mònì ALLAYA, Elian BLANCHER, Audrei TEISSONNIER, Gislena GEORGES, Isabèla BOUGES, Jiròni POUPINET, Martina CLEMENTE, Joan-Cristòu GARNIER e Domergue SUMIEN.

Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas

MVA, 15 carrièra del General Marguerite

34500 BESIERS

04.67.28.75.36

Responsables : J. ARRIBAUD e F. HAMMEL

jornal a gratis

Per bon Quasi vint un vin Tà bòn

Nº 8 98-99 - 09/04/99

Jornal Occitan de la còla Rogèr LAPASSADA, en formacion iniciala de primièra annada al Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas

Editorial

Per aquestes tempses dificils ligats al conflicte internacional en Kosova, Occitània se pòrta encara plan ça que la. Nosautres seguissèm lo nòstre mestier de regent. Fin finala, pel moment, los braves soldats de la còla Rogèr Lapassada son pas encara apelats al front. E ont son? Son en remplaçament dins las Calandretas d'Occitània tota. De Marselha a Bordèu, remplaçan los que seràn deman los regents argentats (passan lo concors de professors d'escoles) e lor desiran d'alhors una bona capitada. De nòstre costat, la sola satisfaccion qu'avèm, levat d'èsser a Calandreta es que sèm lèu en vacanças. Aqueles vacanças tant aimadas nos permetràn de preparar lo darrièr trimèstre escolar e de bufar un chic. Tan mai que lo mes de mai va èsser cargat perque cal commemorar coma se deu los 20 ans de Calandreta. A aquel prepaus, convidam totas las bonas volontats a participar a l'escasuda d'aquela fèsta. Per totas entresenhas, telefonar al 05.59.68.68.73 (Federacion d'Aquitània). A Besiers, demòran sonque doas sesilhas abans que siá desintegrada la còla. Es pas que nos anam recebre una meteorita, mas cadun deu tornar a la dintrada 1999 dins son pichon parçan d'Occitània. Es sus aquela nòta pessimista que vos anam daissar en vos desirar una bona lectura d'aqueste jornal.

Valèria M, Jan-luc, Valèria D.

PROGRAMA ESTIU:
DESINTEGRACION
DE LA CÒLA ...

J - 2 SESILHAS

SOMARI

Un dia tipic deus hòus d'un regent Calandreta	p2
L'anar de la còla	p2
Las 10 règles d'arrespectar tà capitar lo concors	p3
Paraules dels mainatges	p3
Un pichon pas...	p3
Solucion de l'enigma	p4
Poesias	p4

Signes de reconeixença de las diferentas variantas de l'occitan qu'utilisam : £ = gascon ; & = limosin ; © = provençau ; @ = lengadocian

£ Un dia tipic deus hòus d'un regent Calandreta.

2nd episòdi.

£11o : L'activitat pintrura que pòt començar. Los mainats que son excitats e que son entrats en classa com hòus. Qu'avem desbrombat de díser qu'ei un dia de ploja. Los davantaus que vòlan de pertot. E la pintrura tanben...

@12o : De segur, los enfants an un pauc recaptat, mas evidentament es lo regent que deu acabar tostems. Macaron de macaron, per de qué i a pas d'ajuda elementària ? Ne caldrà parlar al C.A que ven ...

¤12o15 : L'ora de la cantina es arribada, vuei i a un molon de causas de faire, pensa que va bufar un pauc en acabant sei preparacions, mai non ! Es tanben son torn de susvelhança de la cantina. Quora arriba dins la sala, apren que l'animatrítz es malauta e vendrà pas . Jorn de plueja, jorn de plueja...

£13o15 : Lo regent n'a pas enquèra minjat pr'amor que deu talhucar la carn deus uns, esponjar e servir aiga deus autes. Que minjarà de plan au vrespèr si demòra còca e lèit.

@13o30 : »Dintran ! » Dintran e an pas interest de bolegar. Pr'amor qu'es lo temps de la pauseta. Per tot lo mond. Es benlèu lo solet moment de la jornada ont es possible per lo regent de restar assetat a son burèu. A lo cap pesuc, e comença de picar del nas. Malurosament, i a talament de causas sul burèu qu'es quitament pas possible de pausar los braç per se téner lo cap en question...

¤13o45 : Escotam ensem un pauc de musica per se pausar coma fasèm cada après-miegjorn avans d'escotar una istòria. D'un còp, i a l'electricitat que se'n va per revenir solament a quatre oras... Alora podèm plus escotar la musica, leis enfants decidisson qu'es pas gréu e que ne'n pòdon faire elei. Ai ja la tèsta coma un cabanon.

£14o : L'expression corporau que seré planvenguda tà docejar un drin, mès plan segur la sala de psicomotricitat qu'ei ocupada dab la dromida de la petita seccion.

¤15o : Lo regent dins sa jornada un pauc trop a son vejaire destorbat aviá pasmens oblidat qu'èra lo jorn dei talhiers descantonats, e qu'aviá previst tanben de menar l'activitat « decoracions d'uòus » per Pascas... Urosament que leis enfants, elei, an pas oblidat !

¤15o30 : Arriba l'ora de la recreança. Lo regent es sauvat, aquí es plus son torn de susvelhança, ara que començava de s'acostumar au ritme de la jornada .

¤16o : La plueja s'es arrestada, mai leis enfants tòrnau en classa completament banhats. Urosament, l'ora dei mamàs es pròcha.

¤16o30 : Es l'ora dau bilanç metèo e tot lo monde es completament crebat, mai content de sa jornada. Fa soleu per tot lo monde e lei nívols començan vertadierament de se'n anar.

**Tot aquò vos rapèla quicòm ? Mandatz-nos vòstres viscuts ! !
Sofia, Elian e Maria-Noèla.**

L'anar de la còla (&)

Coma las campanas nos vaicí que tornam ! N'i a que semblan cansats, alara remplaçament, pasqueta o solelh, qué comença de tustar sul cap ? Mas lo vam es tornat mercé la novèla tasta, quin estrambòrd aquel vin de « Pineau » que nos portèt Valèria dempuèi sa Dordonha. Plan segur Gislena doblidèt pas de menar los bodins de castanhas del Lemosin per l'acompanhament. Per demorar dins un ambient tradicional e convivial, cada calandron festegèt Carnaval en Occitània. A Castanet, los pichons fogueron vestits de petaçons e lors colors atirèron la simpatia. £ A costat de Lemòtges, eran vestits de pòchas, de mascarats fabricats per los enfants e fagueron una permanada dins lo vilatge emb chançons, i fou fou era la festa per totes las gens que gaitavan !

Cecília ; Isabèla ; Gislena ; Murièla

£ Las 10 règlas d'arrespectar tà capitatar lo concors.

- 1- La jurada au mes de junh passaràs.
- 2- Ua purmèra annada monacala e estudiosa seguiràs.
- 3- Cap parents, cap calandrons non tustaràs pas.
- 4- D' « Aisinas matematicas » t'enguiseràs.
- 5- En psicologia non dromiràs pas.
- 6- A la nòrma sumienanca te plegaràs.
- 7- A la cramba 101 dromiràs (dab nosautes).
- 8- Au « Toto Loco » non aniràs pas (o sonque un drin).
- 9- Brigida e Renat escotaràs : « Educar qu'ei arrefusar lo ròtle que l'aute te vòu har jogar. »
- 10- Tot aquò non sufirà pas: lo metòde de l'Institut Demografic Blancher aplicaràs.

Na Evelina, En Joan-Cristòu, En Jòrdi, En Frederic

@ Paraulas dels mainatges.

Avèm agut un escambi amb los enfants sus l'escritura de dimarts, un s'es mes a repotegar :

« Ah ! Non, cal pas cambiar perque los vièlhs saupràn pas parlar ! ! ! ». Un autre diguèt : « o direm pas se l' escribes coma abans ! ! ».

Audrei.

@ Un pichon pas per l'umanitat un pas de gigant per Calandreta: *lo metòde de l'Institut Demografic Blancher.*

Lo 7 d'abril de 1999, los cercaires dels laboratòris de l'IDB (Institut Demografic Blancher) publiquèron dins lor revista mensuala « Insiminacion Mag » una sintèsi de lors trabalhs de quatre ans de soscadissa prigonda (es lo cas d'o dire). Vaquí a la portada de tot lo mond lo teòrèma genicostrategic Blancher que li pòt valer lo prèmi Nobèl ongan.

Al prene lo calendier vesèm que lo concors se situa d'aquí dotze meses (al mes de mai de 2000). Lo Professor Blancher prepausa a totes las calandrinas de la Còla Rogèr Lapassada de multiplicar las escasenças de capitatar lo concors. Ne profitam per lo citar « prepausi a las dròllas de la Còla Rogèr Lapassada d'èsser insiminadas pels meus servicis e aital profitar de las ormònias, consequéncia de l'emprenhament amb lo metòde tradicional e auràn 9 meses mai 3 meses de vacanças de maternitat per aprestar coma cal lo concors ».

Lo professor Blancher fa saber a totes que las visitarà amb la siá blòda blanca tre la sesilha de mai e trobarà la grasilha d'insiminacion. A l'ora d'ara, lo professor nos declarèt en ròda de premsa, que las domaisèlas Sofia, Isabèla, Martina, las Valèrias èran mai qu'interessadas... Mas i a una ambigüitat al nòstre vejaire. Semblan mai preocupadas de conéisser en prigondor lo professor e son equipa sanitària d'urgéncia que l'etica desinteressada e la capitada de l'experiéncia.

En Joan-Cristòu, En Jòrdi, En Frederic

??Enigma??

Aprèp tres setmanas d'angoissa, vaquí la solucion tant esperada de l'enigma del numèro 7 :

Calandrin	Calandrin	Activitat	Esponsor
Mòni	Isabèla	Pintura	Ives Iplan
Elian	Audrei	Opèra	Elody Zespàs
Evelina	Frederic	Dança	Àngel Atloplat
Maria-Noèla	Cecília	Maraton	Simon Cador
Jòrdi	Joan-Luc	Mats	Pau Atchapauc

Mòni

La prima

(arrevirat de Charles d'Orléans)

£ Lo temps a deishat son mantèth
de vent, de hreidura e de ploja
e s'es vestit dab broderia
de sorelh lusent, clar e bèth.

I a pas bestia ni audèth
Qu'en son latin canti o cridi :
La temps a deishat son mantèth
De vent, de hreidura e de ploja.

Arrius, honts e arriulets
Pòrtan com beròias pelhas
Chòts d'argent e d'aur.
Cadun s'apelha de nau :
Lo temps a deishat son mantèth.

Annia

Prima

E prima, que t'esperam !
E prima que t'aimam tant !

La gaujor que'ns vas portar
La te poderam cantar

Lo borron qu'èra partit
Lo borron qu'ei plan sortit

Lèu veiram las bèras flors
Qui simbèulisan l'amor

E la vit au som deu pau
Los lillàs dabant l'ostau

Que ns'aufreishen lor aulor
Ne n'auram pas jamei pro

Que rejoeni en abriu
Urós com un petit riu

E en mai com encantat
Que m'enclini a ta beutat.

Jòrdi

L'Occitan

L'Occitan la lenga de l'Amor,
Cantada dempuèi longtemps pels trobadors,
Es encara viva dins fòrça regions

L'Occitan la lenga de la cultura,
A travèrs los cants, las poesias, las danças,
Demòra una lenga de gaug, de colors

L'Occitan la lenga viva,
Ensenhada dins tota l'Occitània,
Que las Calandretas fan nàisser dins la boca dels
mainatges,
E que s'espandís amb fòrça e vam per
longtemps.....

*Dedicat a totes los amoroses de la lenga
Occitana*

Martina

LO CORRIÈR DEL LEGEIRE : ton vejaire
nos interèssa, e mai, es preciós per melhorar
aqueste jornal.

An participat al jornal :

Cecília MANNONI, Valèria MARTY, Murièla DOURS, Sofia ANE, Valèria DESMARTIN, Evelina PRU-LESTRET, Jan-Luc MONGAUGE, Jòrgi LAMARLERE, Maria-Noèla PIERACCI, Frederic PRAT, Mònica ALLAYA, Elian BLANCHER, Audrei TEISSONNIER, Gislena GEORGES, Isabèla BOUGES, Jérôme POUPINET, Martínia CLEMENTE, Joan-Cristòf GARNIER, Annia LESCA e Domergue SUMIEN.

Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas

*MVA, 15 carrièira del General Marguerite
34500 BESIÈRS 04.67.28.75.36
Responsables : J. ARRIBAUD e F. HAMMEL*

jornal a gratis

Per bon Quasi vint un vin Tà bòn

Nº 9 98-99 - 07/05/99

Jornal Occitan de la còla Rogèr LAPASSADA, en formacion iniciala de primiera annada al
Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas

Editorial

Abansdarrièra sesilha, la còla es un pauc mens nombrosa, que n'i a fòrça que son en remplacament. Mas n'i a que son tornats tanben, donc fin finala, tot se caplèva per un bon debanament de la sesilha.

Al programa d'aquesta setmana: una darrièra repeticion abans los 20 ans de Calandreta. Sèm enfin prèstes per nòstra representacion al Zenit de Pau entre Nadau e Massilia. Per çò qu'es de l'albergament, lo nòstre animator favorit Jòrdi o a encara un còp tot previst (la bòrda de Casavièlha nos permetrà de nos lotjar en companhia de sas vacas, çò que nos permetrà de tornar trapar las nòstras rasigas prigondas).

Contunham amb las novèlas de las bonas, avèm tanben realizat una fresca amb l'ajuda de Patric DIVARET lo nòstre professor d'arts plasticas, que se poirà veire a PAU. Mercejam tanben tant qu'i sèm Renat LAFFITE, que dins l'encastre de la pedagogia institucionala nos a fach passar un fòrça bon moment amb la lectura d'una biografia de las mai emocionantas.

Autre moment de la setmana, avèm agut una librariá a domicil, que l'òme del Camèl de Besièrs es vengut nos presentar de libres. Aquestes coma o sabètz, son pas aisits de trapar donc avèm aital poseut far lo nòstre pichon mercat.

Vaquí per las novèlas pichòtas de la còla per aquela abansdarrièra sesilha e subretot oblidés pas TOTES A PAU LOS 13 14 15 16 DE MAI PELS 20 ANS DE CALANDRETA.

Adieusiatz e bona lectura.

Valèria M, Jan-Luc.

SOMARI

Coneisssez titola ?	p.2
La classa verde	p.2
Lei mais	p.3
Lo topiaire de Garòs	p.3
Tresena dictada en lenga d'òc	p.4
L'annada deu feniantèr	p.4
Mots de Jòcs	p.4

Signes de reconeissença de las diferentas variantas de l'occitan qu'utilizam:
£ = gascon ; & = lemosin ; o = provençau ; @ = lengadocian

CONEISSETZ PAS TITÒLA ?

Es lo « groom » que se passeja al travèrs Occitania e mòstra lo nòstre país als estrangièrs coma los aima sonar. Es ajudat de la mirgueta Mickey.

Titòla es subretot un espectacle occitan que l'Occitània a sas tradicions carnavalesques : lo caval de Pesenjas, lo buòu de Mesa.....

Es tanben una cançon d'amor a la lenga occitana e un biais de mostrar que la lenga de nòstres papetas es totjorn d'actualitat e tot lo monde la pòt comprene, perque canta non solament l'amor mas tanben la vida dins nòstre canton de solelh.

Escotatz aquela istòria qu'òm m'a contada del fons de ma memòria me' n vau la vos contar,
Se passa en Occitània.

Audrei.

Classa verda (o blava) : doas estagiarias ne'n son tornadas.

& -@-Avem 'gut la chança d'anar en classa verda pendent tres e quatre jorns. Veíquí quauquas reglas e conselhs que n'en podem tirar :

1) Fòrt coma un atleta deves estar per poder portar una vintena de sacs de mainatges onte i a daus afars per subreviure pendent tres setmanas. Pensas que aprèp, los te cal davalar puei los portar, montar los escalièrs e los pausar dins cada cambra sens s'enganar. E qu'es sens comptar los « dodos » que daus uns còps rentran pas dedins. Podem citar lo beu ipopotam verd de T. que preniá a eu tot sol doas plaças sietadas dins l'autobus, mas tanben los balons uflats acrochats au sac d'A. per que lo perdèsssem pas.

2) Dins lo bus, deves ponhar a çò que los dròlles demoren sietats e non montats sus ressòrts per de las questions de securitat. Pensas de dire als enfants que son assetats davant de pas faire de gatilhas al caufaire.

3) Es pas la pena de te dire que manjar te va faire de ben per de que manjas pas ! As sèt enfants a ta taula. Balhas d'aiga e de pan a cadun e aquò tres o quatre còps per repais, los servisses, copas la carn, los empachas de jogar amb lor forqueta per rasons de securitat... e s'es possible, t'ocupas de totes los enfants tot d'un temps per que eles an talent. Tu, te trapas una minuta e mièja per manjar çò que demòra, mas serà inevitablament leugier e freg. Per çò qu'es dau matin, deves far las tartinas mai viste que ton ombrà. Te fau pas creire qu'un dròlle que pren pas lo dejunar a la maison farà parier en classa verda : te 'chabarà quitament los brejons que demòran sus la taula.

4) Per la docha, as doas solucions. Siá l'organizas en gropes, siá en linha. Dins lo prumier cas, prenes tres drollichons au còp, quò te fai ganhar dau temps. Si fai brave temps, as de l'astre : te trempar será juste un detalh. Dins lo segond cas, as sièis o sèt enfants de dochar en una ora vint a la seguida. De tot biais, te cal trapar un pijama, una servieta, lo sabon, lo gant, las grolas. S'as pas tot aquò, te petaças ça que la, a la guèrra coma a la guèrra ! Aprèp, cal faire mèfi de plan recaptar los vestits de cadun al fons de cada lièch. Te devi dire que d'enfants aiman jogar amb los afars, ne trapas de pertot dins la cambra, urosament que i a los noms dels pichòts dessús, de còps que i a...

5) La nuech, si per cas t'arriba de durmir, lo fas nonmès d'un uelh, plaçat de faiçon estrategica au mitan de ta tribú. Ses de tot biais a l'escota dau mendre bruch suspecte de l'estil :

- « Vòle far lo pisson » d'un mainatjon que se tòrd dins tots los senses.
- « Je veux ma maman » acompañants de plors que te creban los timpans.
- « Tu peux me remettre mon oreiller comme il faut ? » quand lo pitit a la testa en plaça daus pes dins lo liech.

6) Lo jorn, deves essaiar de gardar los uelhs druberts : qu'es una question de securitat.

Los enfants an l'astre de plan manjar, eles, çò que vòl dire qu'an una bèla energia, e tu, ja, al segond jorn, te cal te servir de ta volontat per demorar seren e disponible. Riscas tanben un torticòli : te cal agachar de pertot, as vint drollets de susvelhar.

7) Lo matin del despart, lo copacap comença. Es l'acampament dels vestits de cada pichon, los « dodòs », las chuquetas, eca... Cal assajar de pas s'enganar de sac si que non, es lo drama assegurat. Aprèp, ven lo ritual, es a dire : davalar los sacasses dins los escalièrs que pòdon èsser nombroses, e subretot, te cal pas oblidar las òbras realizadas pels artistets.

Aprèp aquel viatge d'agradança, pòdes tornar prene tas activitats costumièras mas te cal saupre ça que la que dormiràs tota la dimenjada.

Vaquí, esperam qu'aquò ajudarà los regents que son interessats per anar en classa verda (o blava)... se n'i a encara...

Isabèla, Valèria D.

Lei mais

Vos voudriáu parlar d'una tradicion que se manten encara a l'ora d'ara : lei mais. Existís de biais diferents de lo festejar. Per exemple, a costat d'Anonai, es una fèsta entre generacions. Per èstre mai precís, aquò se passa a Vanosc, pichon vilatge quilhat sus la montanha a aperaquí sèt cent mètres d'altitud. D'efècte, una orquèstra compausada de personas de toteis atges, se passeja dins lo vilatge e la campanha e visita cada ostau. Après aver jogat un tròç de musica, lo grop balha un poëma en occitan revirat en francés. Puèi, aqueu monde pichon accèptan de recebre d'uòus, d'argent, e mai quauquei veires d'alcòl.

Dins un autre vilatge un pauc mai grand, Alèis, que se tròba dins la valada dau Ròse, a quinze quilomètres au sud de Valençà, es mens organizat. Es una representacion mai pallarda de la fèsta. Un grop d'una quinzena de jovents s'acampa e se met a passar davant cada ostau. Aparentament, leis uòus ò l'argent leis interèssan gaire. La cançon, per interpelar lei gents, es «es de beure, de beure, de beure ...» en francés, de segur.

Dins lei dos cas, lo grop se retròba per partejar la trocha e lei botelhas, e dançar tota la nuech.

Joan-Cristòu

Lo topiaire de Garòs

Que soi lo topiaire de Garòs
Ger en m'en tornar per la lana
Arribat au pont deu Buscòs
Capsús qu'enteni la campana

Que crei qu'ei la de Sauvanhon
Mes ne rencontri persona
Tà'm poder díser en quin aunor
Per quina hèsta nava e sona.

Tànleu, que m'arrèsti en çò de Blanc
Tà i minjar drin d'ensalada
Entrar que volhen çò de Blanc
Mes la pòrta qu'ei varrolhada

Qu'ei tanben clavat a Quinta
Ne responen pas quan apèri
Quauquaren de navèth que i a
Ua noça, jo qu'ac espèri.

Que quiti lo camin d'Arzac
E que pugí la còsta nava
Miei cremat com un limac
La sorelhada que s'acaba !

La montura qu'ac tira tot
Topins, topiaires e catava
Esbohat qu'arribi au som
Plan content que non se susmaute.

Que truqui, que'm disen d'entrar
La maison qu'ei espitalèra
Lo petit com lo gran qui ei plan
E que m'assèdi sus la cadièra.

Quina abundància de pastís
E de vin blanc de la cosia
Quina arrengada de rostits
E de plats fins de bona mina

« Pren drin de tot » com ditz lo Talhur *
qu'èm ací tà har la hèsta
Mes quan m'èi volut lhevar, per malur
Ne'm podoi pas botar la vèsta

Adara qu'èi l'estomac alon
Que poish paréisher a l'ataulada
Ne me'n volí pas anar tanpòc
Shens saludar vòsta amassada

Saludi en purmèr : pair, mair, amics
E tota la familia
Quant de monde avetz ací
Plan vesfits e de beròja mina
Que'vs a calut un gran topin
Entà har còser la garbura.

La França qu'a besonh de soldats
E aus nòvis que demanda ajuda
Posquiam tostems estar gaujós
De véder urós lo joen menatge

Que Diu volhe qu'ajatz besonh de topins
Vosautes lo mei lèu possible
Trincar que cau au men avís
Tà'ns consolar deu sòrt tarrible

Si las meas reveranças e vs'an plasut
Hètz me portar ua auta botelha
Si voletz trincar dab Garòs
Hètz-vse petar ua auta botelha...

* sarte

Na Evelina, En Frederic, En Jordi

Tresena dictada en lenga d'òc

Dissabte e dimenge passats (1er e 2 de mai), fuguèt la tresena dictada en lenga d'òc a Cavalaira dins Var. Est rescòntre preciós jonhèt occitanists e felibres per una dimenjada au bòrd de mar ambé d'animacions provençalas e d'Occitània tota (Nadau, chivaus-frus, danças folkloricas -ne'n fau per chascun- e divèrs expausants en gastronomia e librariás).

Lo temps èra de la partida e de pertot s'ausissiá cantar e charrar en occitan.

D'escolans de la Sanha de Mar participeron a la dictada per la categoria escolara e partiguèron contents ambé de presents de valor.

La capitada d'aquest rescontre mòstra l'importància de manifestations parieras onde lei gents se pòdon jonhér per una meteissa causa ,e pasmèns l'escrich a d'interès dins la lenga occitana per cu que siegue vengut participar (pas que de saberuts ò de professors, mai d'amators).

E se verifica tanben au nivèu dau nombre d'expausants de libres en lenga d'òc presents. Òsca ais organizators de la fèsta e lònga mai !

Maria-Noèla.

L'annada deu feniantèr

Gèr,
Demora au ras deu larèr.
Heurèr,
Devath l'aprige entretien lo flaquer.
Mars,
Estira un drin los braç.
Abriu,
Comença de pensar a l'estiu.
Mai,
N'e pas lo mes deu tribalh.
Junh,
Qu'as la canha de contunh.
Julhet,
Ne desbrombes pas cada dia lo cluquet.
Agost,
Dab las glaças desvelha lo ton gost.
Seteme,
Tà preparar l'ivèrn, garda lo ton dinamisme.
Octobre,
Qu'as enquèra a tiéner un trimèstre.
Noveme,
Demora au lhèit, qu'eis mei calme.
Deceme,
Tà passar l'an navèth, dèisha càder lo seriosèr.

Sofia

Lo pichòt capuchon roge

Lo lop manja la galeta
Lo lop manja la drolleta
Manjariá la mameta
De las bobinetas cavilhetas
Mas, las lornhetas de la mameta
Las pòt pas cachar.

Moralitat : S'anatz al bòsc drolletas
Oblidetz pas las vòstras clucas.

Martina

Voliam grandmercejar aici lo Domergue
Sumien per son ajuda aplicada dins la
correcccion d'aquestes jornals , per sa
granda paciència a nos explicar e nos
tornar explicar [sovent las meteissas
enganas, o sabètz plan cossí fonciona !]

Elian

LO CORRIÈR DEL LEGEIRE :

ton vejaire nos interèssa, e mai, es preciós per melhorar aqueste jornal.

Mots de Jòcs.

La bèstia fòla

Non batifòla
La bestiòla

La bèstia fòla a sagnat
Sa sensibilitat
En totala serenitat
A espotit son sentir
Son devenir.

An participat al jornal :

Cecilia MANNONI, Valèria MARTY, Murièla DOURS, Sofia ANE, Valèria DESMARTIN, Jan-Luc MONGAUGE, Jòrgi LAMARLERE, Maria-Noèla PIERACCI, Frederic PRAT, Mònica ALLAYA, Elian BLANCHER, Andrei TEISSONNIER, Gisleno GEORGES, Isabèla BOUGES, Jiròni POUPINET, Martina CLEMENTE, Joan-Cristòf GARNIER, Felip JOULIER, Ania LESCA, Aurelia ZERBY, e Domergue SUMIEN.

Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas
MVA, 15 carrièra del General Marguerite
34500 BESIERS 04.67.28.75.36
Responsables : J. ARRIBAUD e F. HAMMEL

jornal a gratis

Per bon un vin Tà bòn

Nº 10 98-99 – 11/06/99

Jornal Occitan de la colla Rogèr LAPASSADA, en formacion iniciala de primiera annada al Centre de Formacion Pedagogica de las Calandretas

Editorial

Aquiu s'acaba la nosta formacion au centre de Besiers au cap de dètz setmanas. Qu'estem mes de vint personas viengudas de l'Occitània tota. Los escambis enter nosautes qu'eston vertadèrament deus mes rics. Dab lo parat de comparar los diferents parlars, la vita de cadun, las expériencias de tots.

Aquera formacion qu'ei vertadèrament ua bona formacion qui'ns permetó d'avancar, de miéller compréner lo mestier de regent.

Tà l'an qui vien, qu'averam ua classa e qu'ensajeram de har au miéller e de passar aus mainats tot çò qui avem aprés ací.

Que volem arremerciar a tots los qui ns'an aidat a passar l'annada aquera e subertot Felip e Jaumeta qui ns'an seguit e conselhat tot au long de l'an.

La promocion tota qu'ei anada aquera setmana a visitar l'opidum de Nissa d'Enseruna e la capèra de Sant Cristòl au ras de l'opidum.

Aqueth matin de detenta e d'istòria qu'estó lo parat tà nosautes de har lo punt sus l'annada escorruda, de'n tirar los punts positius mes tanben los negatius. Tot aquò tà melhorar enquèra mes la formacion de l'an a viéner.

De tot biais, Calandreta qu'avança e qu'ei çò de mes important.

A cadun de herrar, a cadun de har avançar. Atau per aqueste darrèr còp, qu'esperam qu'aqueths journalets que'vs an agradat.

De tot biais ara, plaça a la navèra promocion a viéner en lor desiram de passar ua annada com nosautes l'avèm passada.

Adishatz.

Jan Luc e Valèria M.

SOMARI

Quala lenga ensenhar a Calandreta ?	p2
Festivitats occitanas	p2
Una destinacion per las vacanças.....	p2
Pau	p3
Aisinas	p3
Poëma	p3
Invitacion a un C A	p4
Un reportatge especial de nòstres enviats especials a Tolosa	p4

Signes de reconnaissance de las diferentes variantas de l'occitan qu'utilizam :
 £ = gascon ; & = lemosin ; o = provençau ; @ = lengadocien.

Quala lenga ensenhar a Calandreta ?

A la debuta, dens las annadas ueitanta, la lenga parlada aus calandrons de La Tèsta de Buch èra la lenga mairau deus regents testuts. I a vint ans, lo Francis Pedemay, president de l'associacion culturau *A Nòste qu'èm*, organizèt un cors de gascon taus parents e associatius. Hasèvan tanben lo Francis e la soa amiga, Nicòla Leglise, la regenta de Calandreta, emissions en lenga regionala a *Radio-Landes-de-Gascogne*. Parlavan dab l'accent negue de las Lanas, com a Gujan-Mestras e a la vath de l'Eyre.

Adara, quala lenga cau ensenhar aus calandrons?

Lo gascon normalizat que trobam dens la gramatica d'Alain Viaut ? o la lenga deu parçan ?

A l'orau la lenga deu parçan, a l'escriut la lenga normalizada.

Ania.

FESTIVITAT OCCITANA

Avèm agut un mes de mai fòrça emplenat : la fèsta de Besilhas, los 20 ans de las Calandretas a Pau.

Lo rescontre de Besilhas èra fòrça enriquissent, los calandrons an pogut participar e escambiar a l'entorn de jòcs nombroses plan agradius. Es sens comptar sus la preséncia del Drac e tanben d'un amic de pes en la persona d'Estefan que tal Don Quichote sus son caval veniá ajudar los que fasián la caça al tresaur sus lo sieu val qu'avèm nomenaat :Vtt.

Aprèp una jornada plan cargada, nos sèm diches adieu e benlèu a Pau per contunhar la festa.

Partiguerèm a 5 e nos trapèrm a 3000 a Pau ! !La fèsta prometiá d'èsser grandiosa ! E foguèt vertadierament un estrambòrd ! L'espactacle dels Calandrons, los diferents concèrts , los congresses, los escambis, los rescontres e la clau finala : lo famós grop de la còla Rogèr Lapassada que foguèt sobretot un grop unic amb sa supèrba cançon suls 20 ans de Calandreta. Òsca per tota la còla e a dins 20 ans per tornar faire una autra FESTA !!!

Audrei e Martina

Una destinacion per lei vacanças.

Se sabètz pas coma ni onte passar de vacanças vertadieras, ai quauqua ren a vos prepausar : un luòc, un país ont podèm trobar la natura, l'espòrt, lo patrimòni e lei produchs dau terrador . Aquest canton se tròba a l'entorn dei vilatges Sau, Soians, Francilhon. Se situa entre Vercòrs e Provença, a 620 km de París, 40 km de Valença, 30 de Montelaimar e 220 de Marselha. Lo rescòntre de climas mediterranèu e montanhier li balha un efècte magic per la diversitat de païsatges meravilhós ambe subretot la forèst de Sau, 2400 ectaras, e son sinclinau quilhat, un dei mai bèus d'Euròpa. I trobam tanben una flòra e una fauna fòrça ricas. Per la cultura es possible de veire de monuments bèus e ancians, coma lo torre de vila de Sau ambe son relòtge e sa mòstra de soleu, lei roïnas dau castèu a costat de la glèisa romana Sant Marcèu dau sègle dotzen a Soians ò la gleisa romana Sant Pèire dau meteis sègle de Francilhon, ò d'assistir a de manifestacions coma lo festenau « Sau canta Mozart » qu'es ja fòrça celèbre. Enfin la renomada d'aquest caire s'es tanben facha sus lo turisme esportiu. Son organizadas d'escorregudas equèstras animadas per de professionaus mai podèm tanben faire de permenadas d'a pè ò en V.T.T. sus lei draiòus d'escorregudas. Mai l'especialitat de la region es l'escalada ambe 600 vias equipadas de totei nivèus. Après tot aquò, lo ser, vos podetz delassar en gostant un picodon A.O.C. (fromatge de cabra) ambe un Còstas dau Ròse A.O.C.

Joan Cristòu.

Pau ! @ §

Vaquí, fa tres setmanas que sèm tornats de Pau. Avèm agut l'astre de i anar e d'i aver passat de moments fòrça agradius que daissaràn de bons sovenirs.

Qu'avèm hèit la hèsta ! Avèm agut l'escasença de cantar sus scèna e subretot de rescontrar lo famós presentator de « Viure al país » de France 3 Sud : Benasech Ros a la granda jòia d'Isabèla !

L'avèm trapat fòrça a l'escota dels autres. Ne profecham per denonciar lo fach que lo temps de l'emission es quasiment reduxit de mitat :26 minutats allòc de 40 ;quina vergonha !

Se coma nosautres,sètz decebuts d'aquò, vos cal escriure a France 3 Sud per balhar vòstre vejaire.

Cecília e Isabèla.

P.S :Ne profièchi qu'Isabèla s'aluènha un moment per precisar qu'a ensajat de passar a la television , se botava davant la caméra tre que ne vesíá una ,mas a sa granda decepcion lo montatge es pas estat en sa favor.Ieu ai d'astre tot lo mond m'a vista a la television ,e na !!!!

Cecilia

*E dc l'avèm rescontrat,
Ne vaquí la pròva !!*

Aisinas

Ai. Ai. Ai. Aisinas } repic tornar-mai
Ai. Ai. Ai. Aisit }

Las matematicas son pas complicadas

Las matematicas sonque de carrats !

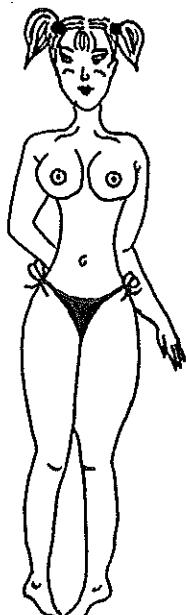
Iò ! Iò ! Iò ! Iò ! R

Se vos lo concors, te cal preparar

Se vos lo concors, te cal i anar R

Te cal pedalar, te cal Peladan
Te cal pedalar, te cal Peladan !
Iò ! Iò ! Iò ! Iò ! R
Se fa una botiga amb Evelina
Te farà conneisser sas formas plan finas !
Iò ! Iò ! Iò ! Iò ! R
Elian , Jorli amb la còla

L'anar de la còla

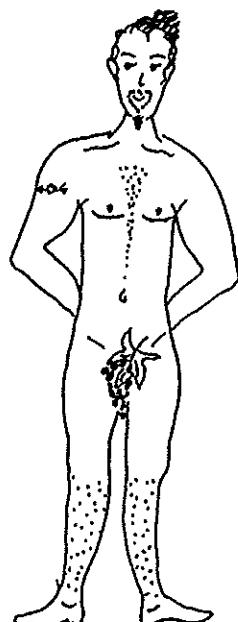

*Formators, calandrins, regents,
Regentas, ajudas maîtrals, secretari :
Ane !*

*Es gaireben l'ora de las vacanças
E aprèp.....la playa e lo farniente !!*

Bonas vacanças a totis.

Sofia e Elian

£ / @

Cal tostems pensar d'aimar

A la prima o en invèrn

Lo còr jamei non'ei hart

Aimar rima amb espèr

Ni lo temps ni las sasons

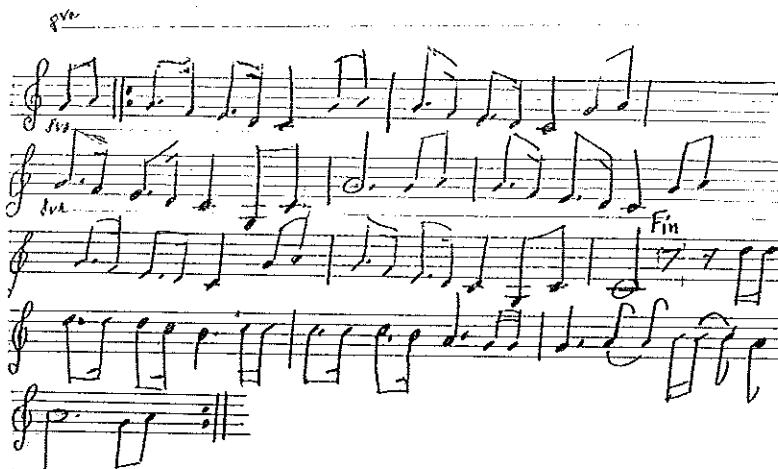
Dens lo monde cambiaràn

Res d'ací n'aurà rason

Eternal l'amor serà

Taus qui n'an pas escandença

Anam portà'us hidança

Jordi, Jan Luc, Valèria M., Cecília, Isabèla

Invitacion a un C.A. ...

& 1) Arribar a l'ora te permet de beure au mens dietz cafes avans de començar de veire venir la prumiera persona membra.

2) Tre la debuta, lo monde semblan a l'aise, se fan de l'onestetat e daus sorires.

3) La discussion s'engatja. Lo president comença per prener la paraula. Puei, tot lo monde sec son exemple. Resultat : entre los que parlan a votz bassa entre v'ilhs e los que parlan a votz nauta per comunicar la taupada d'ideias que semblan lur passar per la testa, çò qu'es segur, qu'es que i a de l'animacion.

4) Aura, si l'animacion te sembla un pauc trop animada, siá te retiras dins tas pensadas, siá credas un bon còp per dire que si quò contunha de se disputar, aniràs leu au liech. Perque, tre qu'arriba miegnuech, una pita votz te ditz que siriàs ben mielhs a raibar a daus joms melhors a ta maison, ben acoconat dins ta cruberta...

5) Conclusion : si una decision es presa, qu'es una granda victòria !

Valèria D.

Un reportatge especial de nostres enviats especials a Tolosa :

@ La cinquena edicion de la Prima de las lengas atraguèt plan de mond. A la debuta del tantòst, la plaça del Capitòli èra plena. Talament plena que Jiròni e Mònì passeron mai d'una ora a se cercar dins totes las lengas. Un còp que se foguèron trapats, aquò foguèt lo torn del pichon Mehelou de desaparéisser, e lo jòc de pista tornèt començar. A l'entorn de las 3 oras, cerièsa sus la còca, la Prima aguèt lo plaser d'aculhir Valèria Marty, mas que poguèt pas demorar trop pr'amor qu'era plan presa per las activitats de regenta de Calandreta. La mercejam per sa visita.

La Prima de las lengas es un fòrum en Occitània, una plaça ont totes las lengas son convidadas per se presentar e escambiar sus un pè d'egalitat amb las autres. Al programa : corses de rus al MacDonald's (!), cors de creòl e d'un molon d'autras lengas, karaoke malgash, danças e musicas de totes parts, debats. Las Calandretas de Miègjorn-Pirenèus i èran, plan solid, al prèp dels amics de l'IEO e de l'associacion del quartièr Naut Bernat. I aviá un espaci per l'encantament universal del conte, ont tot lo mond nos podián venir embelinar e encigalar dins sa lenga.

Esperam donc que la plaça serà encara tan mirgalhada l'an que ven e que seretz totes aquí per participar a la festa.

Jiròni, Mònì

An participat al jornal :

Cecilia MANNONI, Valèria MARTY, Murièla DOURS, Sofia ANE, Valèria DESMARTIN, Jan-Luc MONGAUGE, Jòrgi LAMARLERE, Maria-Noëla PIERACCI, Frederic PRAT, Mònì ALLAYA, Elian BLANCHER, Audrey TEISSONNIER, Gisèle GEORGES, Isabèla BOUGES, Jiròni POUPINET, Martina CLEMENTE, Joan-Cristòu GARNIER, Felip JOULIER, Ania LESCA, Aurelia ZERBY, Evelina PRU-LESTRET, e Domergue SUMIEN.